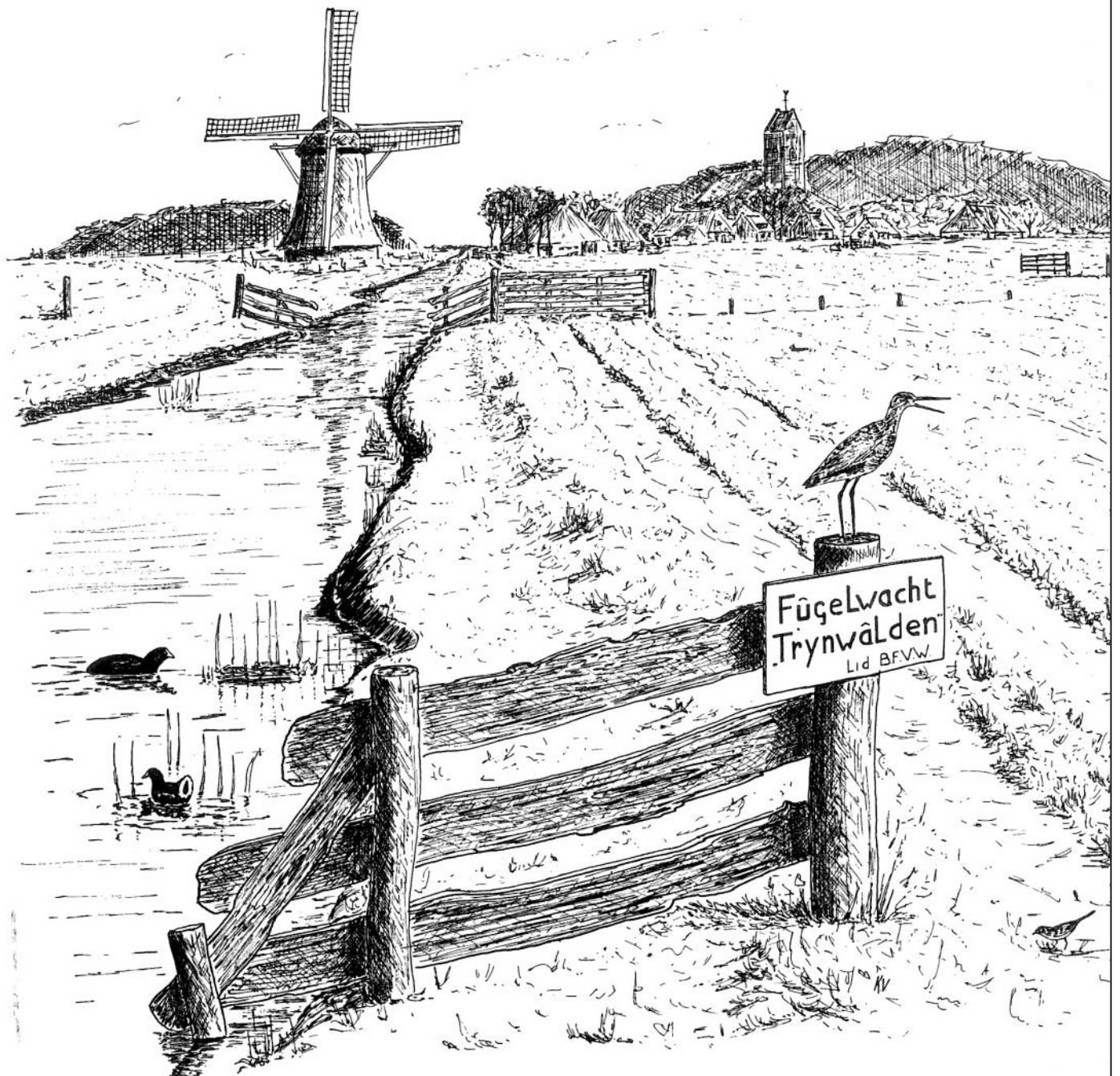

„Fjildrop“

Maitiid 2019
Nûmer 86

Fjildrop

Van de redactie

In deze Fjildrop is er veel aandacht voor het jubileumjaar van Fûgelwacht Trynwâlden. Daarom noemen we in dit voorwoord, voor zover we hebben kunnen nagaan, de redacteuren van het mededelingenblad en de Fjildrop: Anne Osinga, Gerben Sjollema, Inge van der Zee, Henk Minkes, Hans Slot, Jan Popma, A. Zijlstra, Jan Stienstra, Willem Bil, Tjeerd Geertsma, Jaap Visser, Jaap de Vries, Johannes Wieggersma, Thaddeus Oosterbaan, Ed Bosloper, Jan Faber, Corrie Brandsma en Piet de Vries.

Ook werden tot een bepaalde datum de namen van de typemedewerkers vermeld: T. Wieggersma-van der Kooi, Jaap Visser, A. Lageveen, Jan Popma, A. Zijlstra en Thaddeus Oosterbaan. Schijnbaar was na een aantal jaren dit niet meer nodig óf de redacteuren deden zelf het benodigde typewerk.

Na de oprichting werd eerst gestart met een mededelingenblad, na 5 keer werd dit de Fjildrop. Hoe de naam Fjildrop werd gekozen kunt u lezen in het jubileumstuk van Henk Minkes.

Veel onderwerpen kwamen voorbij, zo waren de puzzels van Gerben Sjollema jarenlang een vaste waarde in de Fjildrop, daar kwam veel respons op. Misschien omdat er een prijsje voor de goede oplossing aan was verbonden?

Ook de gedichtjes van Anne Osinga waren bijzonder. We plaatsen er enkele van in deze Fjildrop. Mede door de adverteerders kon het blad door een drukkerij gedrukt worden. Vanzelf vanaf deze plaats daarvoor hartelijk dank.

Ook dank aan alle leden die voor mooie kopij zorgden zodat de FR gevuld werd. We hopen als redactie natuurlijk dat ze hiermee doorgaan. Het valt op deze plek niet mee om alles op te noemen wat er aan losse en vaste schrijvers is gepubliceerd in de Fjildrop. Vandaar dat we dit ook achterwege laten.

Bij het doorbladeren van de oude Fjildrops valt ons op dat de laatste jaren de Fjildrop aanmerkelijk meer Friestalige artikelen bevat. Enkele vaste schrijvers hanteren het Fries.

Voor niet-Friestaligen kan het lezen van interessante stukken misschien een probleem zijn. We proberen hiervoor een oplossing te vinden. Misschien een vertaalknop op de site?

Groetnis,
Corrie Brandsma en Piet de Vries

Inhoudsopgave Fjildrop Maitiid 2019

Noeging maitiidsledegearkomste	4	40 jier Fûgelwacht Trynwâlden	16
Programma 40 jier Fûgelwacht	5	Gedichten Anne Osinga	25
Ferslach hjerstsledegearkomste	6	Alles feroaret	26
Bestjoersmeidielingen	7	Bijzondere meldingen	28
Jeugd en edukaasje	9	Excursie Havelland	29
Financieel overzicht 2018/2019	10	Fûgelnijs Grote Wielengebied en omstreken	35
Ulen en rôffûgels nijs	13	Swalkôffal	36
Briedsoarch	15	Koolmees	37

Contributie			Banknummers:	
Volwassen leden	minimaal € 7,50	echtparen € 7,50	Rabobank	NL45RABO0362720657
Jeugdleden	minimaal € 4,00			
Leden buiten Trynwâlden	minimaal € 11,00	echtparen € 11,-		

Tekening omslag: K.J. Visser

Vogelopvangcentrum:
Fûgelhelling Ureterp 0512-514328

Fjildrop

Maitiidsledegearkomste Fûgelwacht Trynwâlden

Tongersdei 28 maart 2019 om 20.00 oere yn
"De Trochreed", Boskwei 27, 9067 DM, Readtsjerk

Aginda:

- 1 Iepening
- 2 (Bestjoers-)meidielingen en ynkommen stikken (yn dizze Fjildrop op side 7)
- 3 Ferlach ledegearkomste 1 novimber 2018 (side 6)
- 4 Finansjeel jierferslach 2018 (side 10)
- 5 Ferlach kaskommisje
- 6 **Bestjoersgearstalling**
Oftredend en werkiesber: Geert Dijkstra en Corrie Brandsma. We binne tige wiis dat ús ponghâlder en ús haadredakteur fan de Fjildrop noch in perioade fierder wolle. We stelle dan ek út om harren opnij te beneamen.
Oftredend en net wer beskikber: Henk Minkes. Hij giet bûten it wachtgebiet wenjen. Der is noch gjin nije kandidaat fûn.
Ek noch fakant is it plak fan Henk Dijkstra. Ek hjirfoar is noch gjin nije kandidaat fûn. Wij hearre graach of jimme kandidaten hjirfoar witte. En jimme sels beskikber stelle kin fansels ek! Mochten we noch kandidaten fine dan hearre jimme dat op de gearkomste.
- 7 **Neisoarch**
- 8 **Jeugdfûgelwacht** (side 9)
- 9 **Ekskurzjes**
- 10 **Omfreegjen**
- 11 **Skoft mei ferlotting.**
- 12 **Presintaasje troch ús natuerfotografen Jappie Seinstra en Lubbert Boersma**
Téma's:
- de natuer yn en om de Trynwâlden yn 40 jier.
- aktiviteiten fan de wacht
Dizze betûfte fotografen litte it beste fan harren wurk troch de jierren hinne sjen!!
- 13 **Slúting**

40 jier -Fûgelwacht Trynwâlden- 40 jier

SOLDAAT
AUTOSCHADESPECIALIST

NIEUWESTRAATWEG 67 - 69
9061 CM GYTSJERK
TEL.: 058 256 12 45
FAX.: 058 256 19 99

FOCWA GARANTIEREGIJS
FOCWA NEDERLANDSE VERENIGING
VAN ONDERNEMERS IN HET
CARROSSERIEBEDRIJF

Fjildrop

It gûnzet al in skoftsje troch de Trynwâlden!!! De Fûgelwacht bestiet 40 jier en hat op 13 april in feest yn Stania State.

It nijs hat yn alle doarpskranten stien, it is te folgjen op ús webside: www.fugelwacht-trynwalden.nl en it wurdt hûs oan hûs ferspraat. Hjir ek yn de Fjildrop, ús eigen krante.

Programma punten:

Moarns:

Ekskurzje Bouwepet, wetterfûgeltelling. Start 9.30 oere, by it Stienenmonumint op de Halligenwei. Tiid +/- 2 oeren. Learsens en kiker meinimme.

Foarôf opjaan. Pyt en Jappie binne oanwêzich.

Greidefûgel ekskurzje by skiepeboer Hessel Boersma. Splis lân (Plas -dras) oanwêzich.

Lamkes en skiep, Fan 10.00 oere oan't 12.00 oere. Kiker meinimme. Foarôf opjaan, by grutte belangstelling ek op de middei moochlik oant 15.00 oere.

Ekskurzje Fûgelhut "Lysdobbe" by It Aventoer oan de Wynzerdyk. Greidefûgels en plas dras.

Iepen om 10.00 oere. Henk Oud is oanwêzich.

Ekskurzje Betty Kooistra yn Park Stania State e.o. tusken 10.00 oere en 12.00 oere.

Middeis:

Fanôf 13.30 oere

foar folwoeksenen

- ◇ **Foto's** fan Lubbert Boersma en Jappie Seinstra yn seal Stania State.
- ◇ **Beamklimmen** troch Kevin Bosma yn it park. Klimme mei touwen. Demonstraasje.
- ◇ **Einakoer flechtsje** troch Rypke Glas en Hindrik Kooistra.
- ◇ **Ringgroep Bergummermeer**: presintaasje. (Power point) en útlis CES ringprojekt.
- ◇ **Feiling bylden en fûgels Jan Faber**. Sjoch op de webside wat der te keap is. Om ca. 15.30 oere
- ◇ **Ynformaasje merke**;
 - * **BFVW** stand
 - * **Noardlike Fryske Wâlden** mei ynformaasje
 - * **Fûgelwacht Trynwâlden** mei briedsoarch, neisoarch en boekenferkeap
 - * **It Fryske Gea** mei eigen ynformaasjewein
 - * **Trynergie** mei ynformaasje
 - * **Wetterskip Fryslân** mei ferteller, fjildman Abel de Boer.

Foar de bern:

- ◇ **Nêstkast timmerje** en ynsekten hotels meitsje.
- ◇ **Polsstôk springe** droech oefenje fanôf ferheging.
- ◇ **Fjildwurk kisten**: sels útsykje en ûntdekke hoe as de natuer yninoar stekt.

Ofslúting:

Feastlike gearkomste nei ôfrin fan de feiling. It begjint omtrint 16.00 oere yn de seal fan Stania State. Iepeningswurd troch foarsitter Henk Minkes.

Wy geane út fan moai waar, mar der komme tinten wêr't ien en oar yn plak fine sil. Oant sjen op 13 april.

Sjoch foar de nijste ynformaasje op de webside www.fugelwacht-trynwalden.nl
Dielname oan ekskurzjes graach opjaan op: educatie@fugelwacht-trynwalden.nl

Ferslach hjerstledegearkomste

Iepening

Om 20.00 oere iepent de foarsitter de gearkomste en hjit alle oanwêzichen wolkom. Oanwêzich binne 36 leden.

Foar it offisjele diel nimme wy earst efkes in momint om ús ferstoarn bestjoerslid Henk Dijkstra te betinken. Jierren lang hat hy, mei in protte nocht, warber west foar ús Fûgelwacht.

(Bestjoers-) meidielingen en ynkommen stikken

Gearstalling bestjoer: Sa't jimme begripe is der no in fakatuere yn it bestjoer.

De bedoeling is om it bestjoer nei de winter wer kompleet te meitsjen.

It soe moai wêze as immen himsels meldt by ien fan it bestjoer.

Ferhuzing foarsitter Henk Minkes fan Readtsjerk nei Burdaard op 01-05 2019.

Henk kin dan gjin foarsitter/bestjoerslid mear wêze, hy wennet bûten ús wachtgebiet. Dit betsjut dus noch in fakatuere.

Flater yn de Fjildrop: yn de Fjildrop wie datum, tiid en plak fan dizze gearkomste fergetten. Dêrom ha de besoargers dat derby skreaun.

BFVW: enkête ûnder leden/neisoargers oer taken fan it BFVW.

Rom 650 reaksjes, hjirby ek fragen oer aaisykjen:

"Is BFVW-ynset belangryk om dizze tradysje te behâlden?":

35% ja, dat is belangryk

42% nee, dat is net belangryk

24% net belangryk foar harsels, mar gunne it de oaren wol.

Op 10-04-1979 is de Fûgelwacht Trynwâlden oprjochte. Op 13-04-2019 komt der in iepen dei mei oanslutend in resepsje yn Stania State.

Henk lit in oantal ideeën sjen oer hoe we dizze spesjale dei mooglik ynfolle kinne. In jubileum kommisje giet hjir fierder ynfolling oan jaan. Wolle jo meitinke? Meld jo dan oan.

Ferslach ledegearkomste.

Om't der gjin bemerkings en oanfollings binne wurdt it ferslach fêststeld sa't it is.

Neisoarch

Jappy lit de resultaten fan de ôfrûne neisoarch sjen oan de hân fan moaie foto's. De grafyk is minder moai: de ljip en strânljip gean min, de skries en tjirk reedlik oant goed.

Jeugd en edukaasje

Pyt van de Polder sil mei de skoallebern fan Mûnein dwaande om nêstkastkes te meitsjen foar de readsturt.

Ek sil der wer besocht wurde om de oare skoallen in besite te bringen. Foar de skoallen stiet it ûnderwerp greidefûgels sintraal.

Ekskurzje

De neijers ekskurzje fan 2018 nei West-Havelland, ten westen fan Berlyn, wie tige slagge.

Mooglike lokaasje foar de ekskurzje fan 2020 binne de Mecklenburgische Seenplatte yn Noard East Dútslân.

Omfreegjen

Gjin omfreegjen mear.

Presintaasje

Arjen Billiam út Hurdegaryp jout in presintaasje oer it Bûtenfjild en de oarsprong, ûntjouwing en hjoeddeiske situaasje fan dit gebiet. It wie tige nijsgjirrich.

Healwei de presintaasje is der efkes skoft. Yn dat skoft wurdt de ferlotting hâlden.

Netto opbringst €120.

Sluting

De foarsitter slút de gearkomste om 22.00 oere en winsket elkenien wol thús.

Bestjoersmeidielingen

Henk Minkes

Jubileum Fûgelwacht Trynwâlden: 40 jier op 10 april 2019!!

Op 10 april 1979 is de Fûgelwacht Trynwâlden oprjochte. It is de gearwurking fan de eardere trije fûgelwachten yn de Trynwâlden. Dêr is fierder omtinken foar yn de Fjildrop. De jubileumkommisje (Pyt van de Polder, Max Slingerland, Hanske Dijkstra, Aafke Vogel en Agnes Mentink) hat in prachtige dei opsetten mei ekskurzjes en oare aktiviteiten. Jimme ha it programma lêze kinnen op it ynlisblêd yn it sakenblêd "Trynwâlden". Mar sjoch ek yn dizze Fjildrop op side 5

Kom allegearre op 13 april nei Stania State!!

Gearstalling bestjoer:

Oftredend en werkiesber: Geert Dijkstra en Corrie Brandsma. We binne tige wiis dat ús ponghâlder en ús haadredakteur fan de Fjildrop noch in perioade fierder wolle. We stelle dan ek út om harren wer te beneamen.

Oftredend en net wer beskikber: Henk Minkes. Dit om't er ferhuzet nei in plakje oan de Dokkumer Ie, krap in kilometer noardlik fan Burdaard. Bestjoersleden moatte neffens it húshâldlik reglemint út it wachtgebiet komme. Net dat ien dit reglemint fine kin op dit stuit, mar Jan Faber en iksels ha dat noch goed yn it ûnthâld. Der is noch gjin nije kandidaat fûn. Faaks kinne we in oergongsperioade ôfsprekke.

Fakant is noch it plak fan Henk Dijkstra. Der binne ek noch gjin nije minsken hjirfoar fûn.

Wij hearre graach of jimme kandidaten hjirfoar witte. En jimme sels beskikber stelle kin fansels ek! Mochten we noch kandidaten fine dan hearre jimme dat op de gearkomste.

Ekskurzjes

It idee is om yn oktober 2019 in reüny fan dielnimmers oan **alle** bûtenlânekskurzjes te hâlden. Dus fan 1983 ôf. De reüny is ek bedoeld foar de partners. Wij hearre graach de kommende tiid of hjir ynteresse foar is. Dat kinne jimme maile nei:

Johannes Mosselaar (johannesmosselaar@hotmail.com);

Marten van Dalen (mjvdalen@gmail.com) as nei

Henk Minkes (henkminkes@kpnplanet.nl).

Set dêr ek efkes bij of jimme film/foto's ha dy't fia in beamer te sjen binne (wy soargje foar beamer en laptop). Fia de mail meistjoere kin fansels ek. En foto's meinimme is fansels ek tige geskikt. Oer in datum, tiid en plak en sa komt nijer berjocht.

Fûgelmeldingen

Meldingen fan fûgels, planten en bisten yn en om de Trynwâlden kinne jimme trochjaan oan Corrie Brandsma (h.brandsma15@chello.com)

Te keap: Fûgelhokjes

Op de ledegearkomste en bij Pyt van de Polder thús (Boskwei 13, Readtsjerk) binne wer nêstkastkes te keap fan if fabriikaat Pyt van de Polder. En € 7.50 foar in hokje is net djoer!!

As jimme de hokjes no ophelje dan kinne se ek brûkt wurde troch de fûgels as winterslieplak. De oprisingst fan de ferkeap komt alhiel ten goede fan de wacht!

40 jier -Fûgelwacht Trynwâlden- 40 jier

OP 'T LANDGOED
STANIA STATE

**GENIET ALS IN
VERVLOGEN TIJDEN**

*Schuijf ook eens aan voor Koffie, Lunch,
Diner of kom Picknicken in het park!*

Bekijk alle mogelijkheden op www.staniastate.nl

 **Brasserie
De Canterlanden**
LUNCHROOM • SNACKPUNT • PARTYSERVICE

patat en snacks • plateservice • croissanterie
lunchroom • ijs, milkshakes & diverse ijscoupes

maaltijden • diner • gezellig zitten • receptie
partyservice • verwarmd terras • live muziek

Canterlandseweg 8, Gytsjerk
Telefoon: (058) 256 11 44

foar iters en drinkers en sa mear...

**bakker
v/d BERG**

Gytsjerk
Haven 1 • (058) 256 25 88

Burgum
Tsjibbe Geartsstrjitte 2 (0511) 46 12 82 • Markt 63 (0511) 46 13 27

Veenwouden
Hoofdstraat 21 (0511) 47 23 58

Hurdegaryp
Fuormanderij 7 (0511) 47 23 65 • Stationsweg 1 (0511) 47 23 18

Leeuwarden
Lieuwenburg 87 (058) 267 26 77

*De Warme bakker
om dagelijks
van te smullen!*

**DE BOER
SERREBOUW**

**VERGROOT UW
WOONCOMFORT**

Bouw uw droomserre samen met De Boer Serrebouw

058 256 2332
Andringasingel 13, Denkerk www.deboerserrebouw.nl

Jeugd en edukaasje

Pyt van de Polder

It falt net ta om de bern by it fûgelwacht barren te belûken en fan de smartphone los te wekjen. Hja komme hast net mear bûten om te boartsjen en om de natuer yn te gean wylst dat just goed is foar de ûntwikkeling fan ûnder oare de eagen. Troch in grut part fan de dei te digerjen nei it skerm fan laptop, tablet en smartphone krije de bern op jonge leeftiid al problemen mei it skerp sjen. Do kinst hast wol stelle dat de Fûgelwacht in moaie ynfolling hat troch faker mei de bern it fjild yn te gean, kennis meitsje mei de natuer en it bioferskaat. Hja stekke der in soad fan op. De smartphone kin hjir ta nut wêze troch tellingen fan fûgels fêst te lizzen en om lûden fan fûgels op te sykjen. Ek kinne der bygelyks planten en ynsekten opsocht wurde mei ferskillende apps. Dan wurdt de smartphone ek noch ris oars brûkt as mei spultsjes en sa.

Mar om dit plan aktyf út te fieren ûntbrekt it ús oan minsken dy hjir by helpe wolle en kinne.

Foar in protte âlders ek net ferkeard om harren, omwille fan de bern, hjir yn te ferdjipjen.

Hawar, wy geane de kommende tiid foarearst troch mei de kontakten fia it basis ûnderwiis.

Dizze maitiid binne de greidefûgels wer oan bar. Ien kear útlizze op skoalle en ien kear it fjild yn as it waar en de oanwêzigens fan de fûgels it talit. It fierljeppen is hjir it moaiste ûnderdiel fan. Sjoch de foto hjirûnder. Dat dogge wy de lêste tiid by de sportfjilden yn Oentsjerk.

Dit kin ûnder lestiid mar ek middeis nei skoaltiid. It foardiel dêrfan is dat wy, as it sa útkomt mear tiid hawwe en de bern dy't komme ek ynteressearre binne. Hja kieze der dan foar. Alders binne ek altyd wolkom om mei de bern wat kennis oer de natuer op te dwaan.

De bern fan groep 6/7/8 fan de IBS It Kruirêd dogge mei oan it readsturtsje (gekraagde roodstaart) projekt. Dit hâld yn ûnder lestiid it meitsjen fan 10 nêstkastkes foar it readsturtsje en mei it fjild yn om se op te hingjen yn de âlde beamwâlen fan Jan Vijverda yn de Mûnein. Jan hat hiele âlde elzesingels mei beammen fan mear as 60 jier âld en hy hat de singels yn behear by de Noardlike Fryske Wâlden.

In geskikt leefgebiet foar it readsturtsje. En it soe moai wêze as der in pear bern mei wolle om te sjen as der yn de rin fan de tiid ek yndied readsturtsjes yn briede. Want dêr giet it om. Dit selde projekt hawwe wy yn 2018 dien mei IBS Sinnehonk fan Aldtsjerk. Doe sieten der allinne mar miezen yn te brieden.

Fjildrop

Financieel overzicht 2018/2019

Geert Dijkstra

Inkomsten			
Omschrijving	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019
1. Saldo rekening courant	2.837,00	2.837,16	3.649,00
Saldo excursie rekening	266,00	266,00	438,26
2. Saldo spaarrekening	3.541,00	3.541,00	3.541,00
3. Contributies	2.650,00	2.755,60	2.450,00
4. Excursie West Havelland		4320,00	
5. Rente	0,50	0,35	0,50
6. Opbrengst verloting	350,00	301,00	300,00
7. Advertentie's ``Fjildrop``	450,00	467,75	450,00
8. Koekactie	600,00	159,00	600,00
9. Diversen	1.000,00	1734,03	1.000,00
Totaal	11.694,50	16.381,89	12.428,76
Uitgaven			
Omschrijving	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019
1. Secretariaat	150,00	254,46	200,00
2. Leden/Best. Vergadering	550,00	605,05	600,00
3. Nazorg/Nestkast/Ringact	500,00	322,96	400,00
4. Uitgave ``Fjildrop``	1.800,00	1667,63	1.750,00
5. Afdracht B.F.V.W.	1.000,00	980,00	950,00
6. Kosten verloting	125,00	107,26	125,00
Kosten exc. W. Havelland		4.147,74	
7. Attenties	50,00	112,95	100,00
Kosten Koekactie	200,00	176,40	200,00
8. Diversen	250,00	379,27	300,00
9. Kosten afd. Jeugd	500,00		500,00
10. Reservering Jubileumfeest			2500,00
Saldo rekening courant	2.762,50	3.648,91	3.324,76
Saldo excursie rekening	266,00	438,26	438,00
Saldo spaarrekening	3.541,00	3.541,00	1041,00
Totaal	11.694,50	16.381,89	12.428,76

Technisch Bedrijf

Tjeerdsma b.v.

Elektrotechniek - Verwarming - Ventilatie - Gas - Water - Sanitair
Zinkwerk - Dakbedekking

Al 100 jaar

OENTSJERK - RENGERSWEG 10 - TELEFOON 058-2561264 - FAX 058-2562776

Toelichting financieel overzicht 2018/2019

Inkomsten:

- Ad. 3** Ondanks dat het ledenaantal verminderd is, toch nog meer inkomsten dan verwacht, hartelijk dank daarvoor.
- Ad. 5** De renteopbrengst is helemaal te verwaarlozen, ondanks dat we een mooi bedrag op de spaarrekening hebben staan.
- Ad. 6** De opbrengst verloting is lager dan begroot, er worden minder loten verkocht tijdens de ledenvergaderingen.
- Ad. 7** De advertentie inkomsten zijn iets meer dan volgens begroting.
- Ad. 8** De opbrengst koekactie is veel lager dan begroot, dit komt omdat er tijdens het opmaken van het financiële verslag alle opbrengsten nog niet binnen waren. Maar in totaal hebben we dit jaar 2019 20 dozen koeken verkocht. Alle verkopers die hebben meegewerkt aan de koekactie, namens het bestuur bedankt voor jullie medewerking.
- Ad. 9** Opbrengst diversen is flink hoger dan begroot, een bedrag binnen gekomen van de BFWW beheer monitoring. Verder bedragen ontvangen van Trynergie en verkoop van veel nestkasten en opbrengst verkoop otter.

Uitgaven:

- Ad. 1** De secretariaat kosten zijn hoger dan begroot mede veroorzaakt door aankoop acceptgirokaarten.
- Ad. 2** De kosten van leden en bestuursvergaderingen zijn iets hoger dan begroot, veroorzaakt doordat de lezingen duurder zijn geworden.
- Ad. 3** De kosten van nazorg en ringactiviteiten zijn ook flink lager dan begroot, de voorgaande jaren waren er meer kosten.
- Ad. 4** De kosten van de Fjildrop zijn ook fors lager, veroorzaakt door minder portokosten van het versturen van de Fjildrop naar de buitenleden.
- Ad. 5** De afdracht BFWW is mooi binnen de begroting gebleven.
- Ad. 6** De kosten van de verloting zijn lager dan de begroting, veroorzaakt door iets minder prijzen te kopen.
- Ad. 7** Attenties zijn hoger dan begroot veroorzaakt door activiteiten.
- Ad. 8** De kosten diversen zijn fors hoger uitgevallen, veroorzaakt door plaatsen van een advertentie in de krant, verder zijn dit bankkosten en kosten gemaakt voor de website.
- Ad. 9** De kosten voor de jeugd zijn er dit jaar helemaal niet gemaakt.
- Ad. 10** Voor het jubileumfeest is € 2500,00 gereserveerd.

De kascommissie bestaat uit de heren O. Banga en K. Noordenbos.
Opgemaakt door de penningmeester Geert Dijkstra

**OLIJSMA
AUTO GIEKERK**

*De specialist op het gebied van verkoop,
onderhoud en schade van auto's*

DÉ VOLVO EN FIAT SPECIALIST!
Kijk op de website voor al onze nette en goed geprijsde occasions.

Auto verhuur • Vervangend vervoer • Moderne werkplaats
Kwaliteit & service • Showroom • Lease Service Center

AUTOOLIJSMA.NL

**Nieuwe adres:
Rinia van Nautaweg 2B
9061 AE Gytsjerk**

Fjildrop

www.dorenbosarchitekten.nl 058-2562003

AUTOGARAGE FENNEMA

**ALLE MERKEN - REPARATIE
APK - AIRCOSERVICE
ONDERHOUD LEASEAUTO - PECHHULP**

Dr. Kijlstraweg 14, 9063 JB Mûnein
(058) 256 14 08 • 06 - 21 84 04 66
info@autogaragefennema.nl

WWW.AUTOGARAGEFENNEMA.NL

Ulen en rôffûgels

Pyt fan de Polder

De **hoarnûlen** (ransuil) hawwe, foar safier ik wit, gjin jongen grut brocht yn it ôfrûne seizoen. Iksels ha neat heard en der binne gjin meldingen binnenkaam.

Op it roestplak yn de Mûnein sieten dizze winter 21 ûlen. Dat foel noch net ôf. Yn Gytsjerk 7. Hjir wol op in oar plak as ferline jier want de konifearen wiene der ôfseage. Oan de Ie by Bartlehiem sieten 12, de helte minder as ferline jier en by Wyns mar ien. As der it ko mmende seizoen wer gjin jongen fernaam wurde meitsje ik my wol soargen oer dizze moaie ûle soarte.

Dat jild ek foar de **wâldûle**. Yn oktober hawwe wy yn Stania State wolris twa heard mar dernei wie it wer stil. De hiele simmer hat der ien oerdei yn in holle beam sitten.

Mar se kinne ek hiel stil wêze as it pearke earne in plak fûn hat en dan binne se yn de winter oan't aai lizzen en brieden.

It soe moai wêze om ris jongen te hawwen yn Stania State. Sjoch foto's hjirneist.

De **fjildûle** hawwe wy ôfrûne seizoen net heard as sjoen. Gjin briedgefallen en gjin sliep (as roest) plakken yn de winter. Dit hinget ek allegearre fan de mûzestân ôf. Ik hearde dat der by Snits en Boalsert yn de buert wol in tal fjildûlen oerwintere hawwe.

De **goudûle** hat it mei 39 ringe jongen yn Trynwâlden en de oare Wâlden gemiddeld dien.

It foel op dat der guon nêstkastkes wiene wêr't de jongen ferlitten wiene, te licht, as net alle aaien útbret. Dat jout oan dat der te min fretten wie om in legsel goed te folbringen. Op de klaai binne der amper jonge goudûlen west. De âlden kamen net oan brieden ta. In strange winter mei in protte snie der efter oan en de soarte kin wol wer op de reade list.

Boppe: wâldûle yn in holle beam
Under: jonge wâldûle

It kommende seizoen begjint yn febrewaris al mei it útsykjen fan de briedplakken fan de

mûzebiter. Meastal yn de selde buert as oare jierren mar de beam sels kin wolris ferskille.

As der noch gjin blêden oan de beam sitte kinst it nêst makliker sjen. Ferline seizoen wie it briedrissultaat fan dizze fûgel ek gemiddeld. Der komme eins gjin nije briedplakken by.

De **reade wikel** hat ek krekt as de ûlen lêst hân fan it tekoart oan mûzen. Mids jannewaris seach ik by it nêstkastke fan Piet van der Beek al wer in reade wikel yn de kast sitten. Net let, ik tink mei troch de sêfte winter oan't no ta. It wie ek it earste briedgefal yn de Trynwâlden.

De **brúne hoanskrobber** sjochst faaks net oer de kop mar it nêst is hast net by te kommen. De nêstplakken lizze op sompige plakken yn de natuerreservaten en binne net te berikken.

Wy hawwe dan ek gjin skatting fan it tal jongen wat grut wurden is. De iennige wize is om te sjen wat der letter as jong omfleant. Der wiene it ôfrûne jier wol minder briedgefallen as in jier earder. Yn de Bouwepet hat nei alle gedachten ien mantsje twa wyfkes betsjinne.

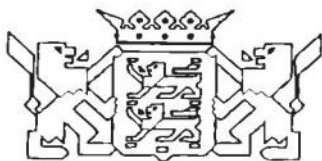
De briedsúksessen fan de **sparwer** hawwe te krijen mei de stienmurd tinke wy. Ferline jier binne op twa plakken de jongen rillegau út it nêst helle. Dit jier mar ris wer sjen hoe as it giet.

Trochdat de **hawk** hjir ôfrûne seizoen net bret hat koe de **blauwe wikel** ien jong grut bringe.

It jong hat oan't ein fan septimber / begjin oktober noch omflein. Opfetsje foar de reis nei Afrika. Dernei hawwe wy him as har net wer sjoen. Dit jier mar better yn de gaten hâlde.

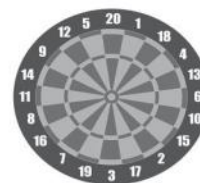
Fjildrop

KAFEE IT WAPEN FAN FRYSLAN

*Speciaal bierkafee
& itery*

Ook voor uw: vergadering, receptie, feestje

Jurjen & Maaike Boonstra

Rengersweg 51, 9062 EC Oentsjerk • (058) 256 17 47 • jurjen@kafee.nl

www.kafee.nl

ADG

AUTOBEDRIJF

BAUKE DAMSTRA

Nieuwe Straatweg 44 - 9061 CP Gytsjerk - Tel. 058 -2562992

**kwaliteit
goede service
scherpe prijzen**

Briedsoarch

Pyt fan de Polder

Sa as de measten wol witte; hjir falle by de BFVW alle fûgels ûnder útsein de greidefûgels, dat is in oare groep. Under oare de swellen, lytse sjongfûgels, wetterfûgels mar ek de ûlen en de rôffûgels hearre der by. Fan de boppeneamde soarten hawwe wy in protte wurk. It folgjen fan de nêstplakken en de resultaten fêstlizze. As de fûgels yn nêstkastkes briede dan is it net muoilik, mar mei namme as de nêsten yn beammen sitte en elke kear wer op in oar plak, sa as by de mûzebiter, nimt it nochal wat tiid. Mar in seizoen neat dwaan heart net ta de mooglikheden. Wy misse dan ynformaasje yn in langere rige fan waarnimmingsen.

Wat de swellen oanbelanget wolle wy mear mei keunstnêsten wurkje foar de wytgatswel. Dizze soort hat it net maklik mei troch de drûchte fan de lêste simmer. De nêsten miterden fan de gevels ôf, sa droech wie harren boumateriaal.

De swelletille yn de Mûnein sil ferhúzje nei Burdaard. Dizze tille is fan Henk Minkes en Henk giet yn april ferhúzjen nei Burdaard. Hy wol de tille graach op it hiem hawwe, fandêr.

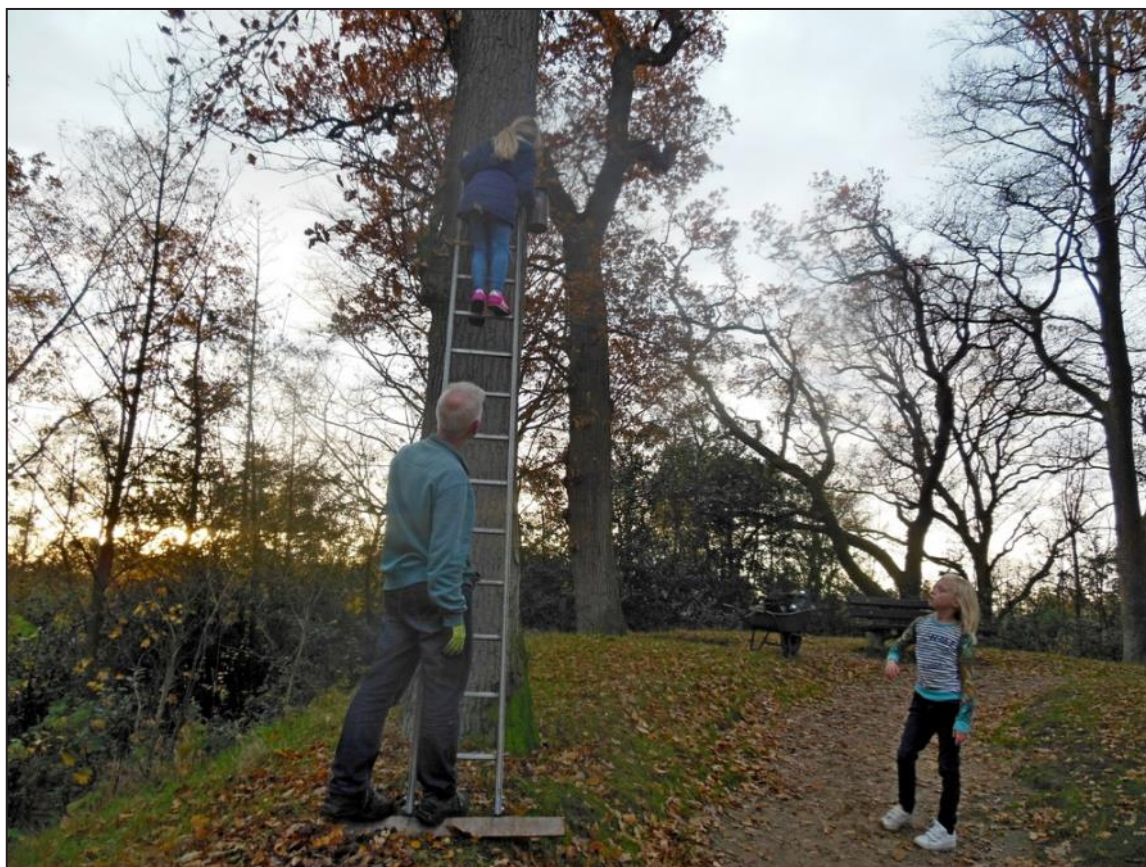
Der is yn de twa jier dat de tille yn it nijbouplan fan de Flaaksickers stien hat net ien swel by west.

As wy wer ien hawwe wolle sil de peal heger wêze moatte en de swellen mei lûd lokje moatte.

It kin wêze dat der dan wytgatswellen en toerswellen yn komme. Dy wolle wy graach yn it doarp sjen.

Wy hawwe alle nêstkastkes yn de bosken fan de Trynwâlden wer neisjoen en it nije briedseizoen kin wol wer begjinne. Derby krigen wy help fan twa skoalbern fan IBS Sinnehonk út Aldtsjerk. Sjoch foto hjirûnder.

Yn it ramt fan it readsturtprojekt binne wy fan doel om by IBS It Kruid út Mûnein noch 10 nêstkastkes foar it readsturtsje te meitsjen. Dizze komme dan te hingjen yn in de âlde elsensingels fan Jan Vijverda. De singels binne krekt nei de oarloch oanplante en der is neffens Jan nea wer yn kappe. Dit is wol bysûnder want meastal wurde dizze wâlen om de 21 jier kappe om wer nije opskoat te foarmjen. Ek wol nijsgjirrich is it om de grutte eksterspjocht (grote bonte specht) ris te folgjen. It giet dan om sa folle mooglik briedplakken yn de Trynwâlden yn kaart te bringen. Wa't hjir niget oan hat kin him as har melde by my.

De Trochreed

Voor uw:

- * groepsdiners * bruiloften
- * koude / warme buffetten * vergadering
- * buitenlandse buffetten * recepties
- * gourmetparty's * reunie

Zalen van 20 tot 200 personen.

Reserveringen op afspraak

Tel.: 058 256 11 48 b.g.g. 256 29 30

Fax: 058 256 36 99

"DE TROCHREED"

Fam. R. Jullens

Bosweg 27

9067 DM Roodkerk

Terras / serre aan het water

Geschikt voor al uw: recepties, vergaderingen,
koud- en warmbuffet, barbecues, enz.
Bij ons wordt geen zaalhuur berekend.

Luxe broodjes , diverse plates en snacks (ook afhalen)

Verhuur van: tent (div. maten), biertap en statafels.

Ook voor catering.

Het gezelligste café
aan de elfstedenroute!

Tot ziens bij: Henk en Jannie Breeuwsma
v. Sminiaweg 107, 9064 KG Aldtsjerk
Tel. 058-256 33 00 - www.cafemoarkswal.nl

MASSAGEPRAKTIJK KEIMPE DE VRIES

Voor sportmassage, massage bij kanker,
ontspannings- en hotstone massage

Nieuwe Straatweg 34

9061 CP Gytsjerk

www.stijvespieren.com

058 256 34 19

06 12 95 92 00

keimpedevries@zonnet.nl

**DE LEKKERSTE KOEK
VINDT U BIJ DE
NEDERLANDSE
KOEKKAMPIOEN!**

40 jier -Fûgelwacht Trynwâlden- 40 jier

Henk Minkes

Dielen fan dit stik ha earder al, bij it 25-jierrich bestean, yn'e Fjildrop stien. Weromsjen is yn dit jubileumnûmer bij 40 jier fûgelwacht op syn plak en dan komme foar in part deselde dingen oan de oarder.

De oprjochting

De fûgelwacht yn Trynwâlden bestiet op 10 april 2019 op'e kop ôf 40 jier.

Oer wat oan de oprjochting foarôf gie skreau âld-foarsitter Jan Faber it folgjende:

"It lân wie troch sleatten ferdielt op in manier dêr't gjin logika yn siet. In reed rûn der trochhinne, dat de fersnippering fan dat lân noch slimmer makke. Hjoed de dei stean ik dêr wol ris, doch de hannen foar de eagen, ticht dwaan allinne is net genôch, en probearje it byld fan doe werom te heljen. Troch hiel fier yn 't ferline yn 'e kop te graven, slagget my dat soms. Op 'e hoeke fan in stik lân, by in trijesprong yn 'e sleat, hie in tûfein syn nêst, hie Anne K.I my ferteld. Ik der hinne, mar ik wie fernuvere, der lei ien hiel lyts aike by 8 gewoane, nea earder sjoen. Yn it Burgumer krantsje, hûs oan hûs, stie in lyts artikeltsje fan in fûgelman dy't graach nijsgjirrige fûgelingen witte woe. Hy wenne yn de Ulbe van Houtenstrjitte, syn namme wie De Vries, wol wis in "import", want ik koe de man net. Ik skille him, en hy woe daliks wol komme. It wie sneintemoarn en fiif minuten letter, dêr wie hy al. Ik de learzens ek oan, wy de reed del rjochting it fjild. Underweis seach ik him ris op en del oan út myn eachhoeken en tocht, dizze man hat wol earder it fjild yn west. Wy praten wat oer dit en oer dat en op in gegeven momint koe ik it net litte en sei: "Jo witte hiel wat fan fûgels, hwat dogge jo foar de kost?" Syn antwurd wie ferbjusterjend, "ik bin de nije notaris!". Mar ik liet my net kenne en feroare net fan praat of hâlding. Fan dy dei ôf wiene wy freonen en it oare jier yn 'e maitiid, waard de Fûgelwacht Trynwâlden oprjochte. In goeie set en dat is it oant no ta noch altyd. De trije kopmannen doe wiene Jaap Auke de Vries, Tsjearde Geertsma en Johannes Wiegersma. Se hellen 15 man yn 't bestjoer, dat wie tefolle fansels en doe't nei de tragyske sykte fan Jaap ik foarsitter waard, is dat werombrocht nei 7, sa as no noch. Wat wy allegearre belibbe hawwe mei it wel en wee fan sa'n klup, dêr is hast in boek oer te skriuwen, mar ik tink dat elk syn eigen ferhaal wol hawwe sil."

No, in boek skriuwe wy hjir net, wol in oersjoch fan in tal saken dy't it beneamen wurdich binne. De measte fûgelwachten yn Fryslân binne, sa 't jimme grif witte, oprjochte tusken 1946 en 1950. Wêrom yn de Trynwâlden pas in 1979 tinke je dan. Yn de earste útjefte fan de Fjildrop (doe hiet dat Mededelingenblad) is dêr oer it folgjende te lêzen:

"Op initiatief van enkele natuurliefhebbers uit de Trynwâlden, is met name door de strenge winter van 1979, waarin onder meer veel voor de noodlijdende vogels werd gezorgd, het idee naar voren gekomen om in de Trynwâlden een Vogelbeschermingswacht op te richten. Het idee ging uit naar een zo sterk mogelijke vereniging, bestaande uit alle vijf de dorpen van Trynwâlden.

Waarom? De Trynwâlden beschikken over unieke biotopen: met name het Wielengebied met zijn ontelbare overwinteraars en veel voorkomende soorten watervogels, de bossen en parken van Oenkerk, Oudkerk en Molenend en niet te vergeten het uitgestrekte weidegebied rondom de Trynwâlden, kortom, een gebied waar wij als Trynwâldsters trots op mogen zijn; waar we zo veel mogelijk de voorkomende fauna en flora dienen te beschermen en tevens het bestaan hiervan onder de aandacht van de inwoners te brengen.

In Trynwâlden wonen veel mensen, welke zich nauw bij de natuur betrokken voelen. Het eerste contact is vooral met deze mensen gezocht om uit de startblokken te treden. Ook oud-vogelwachters van Giekerk (sinds 1968 opgeheven) en die van de vogelwacht te Oudkerk (niet meer werkzaam sinds 1976) staan positief tegenover dit nieuwe plan. Op de eerste bijeenkomst van de initiatiefnemers in begin maart 1979, zijn negen mede-initiatiefnemers naar voren gekomen. De bedoeling is namelijk om een groot bestuur te vormen, om zodoende een uitgebreid programma uit te kunnen voeren."

Fjildrop

Fansels dat jo yn it earste blêd fan jo nije feriening op sa'n wize beskriuwe wat der bard is. Mar grif is dêr hiel wat oan foarôf gongen. Dat de fûgelwachers fan Gytsjerk/Oentsjerk en fan Aldtsjerk posityf tsjinoer de plannen stien kin ik wol begripe, mar foar de krekt oprjochte wacht yn Mûnein/Readtsjerk hat dat efkes oars lein. Dochs hat, nei it earste inisjatyf fan notaris Jaap de Vries, de oprjochting flot stâl krigen. Jaap de Vries, in fjild- en fûgelman yn ieren en sinen, seach ek dat it der mei de fûgelwacht yn de Trynwâlden net bêst hinne lei.

Hy hat doe ris hifke hoe't oaren der oer tochten. It die bliken dat mear minsken yn de gaten hiene dat der wat barre moast. Hy sammele in ploechje fûle natuer- en fûgelminskten om him hinne. En der hawwe grif hiel wat tûkelteammen west. In man, dy't soks yn gong set en ek ta in útdragen saak bringt, moat wol in taktikus wêze, mei oertsjûgingskrêft en trochsettingsfermogen. En it die bliken dat Jaap de Vries sa'n man wie, fansels mei in protte stipe fan in lyts ploechje om him hinne. Dat it kaam klear.

Op dizze foto stiet it algemien bestjoer dat gearstald wie út minsken fan trije lokaasjes (Gytsjerk/Oentsjerk; Aldtsjerk/Readtsjerk en Mûnein/Readtsjerk), mei elkoar 14 bestjoersleden. It binne op de boppeste rige fan links nei rjochts: Klaas van der Veen; Foppe Visser; Sake Woudstra; Siebe Rekker; Willem Bil; Jaap Visser en Keimpe Visser. Op de ûnderste rige Jaap de Vries, Johannes Wieggersma; Tseard Geertsma; Lubbert Boersma; Hans Dijkstra; Jan Faber en Age Kinderman. Freerk Lageveen ontbreekt op de foto.

It earste bestjoer bestie dus út sa'n 15 man, sa'n grut bestjoer hat yn it earstoan grif ek nedich west om oan inoar te wennen en, sa giet soks faak, de kat út de beam te sjen: hoe sil dit komme. Mar nei ien as twa jier wie men al sa bot went oan de nije situaasje dat it bestjoer wol lytser koe. Der is oergongen nei in bestjoer fan 7 leden. Ek kaam der yn dy snoarje in oare foarsitter. Jaap de Vries moast betankje om't hy mei in slimme tebekset yn sûnens te krijen hie. Nei't Siebe Rekker as plakferfangend foarsitter in skoft de lieding hân hie, waard Jan Faber de nije foarsitter. Nei dy earste jierren hat hy lieding jûn oan de Fûgelwacht Trynwâlden oant 2000 ta, doe ha ik sels de foarsittershammer fan him oernommen.

De Fûgelwacht Trynwâlden sloech fuortendaliks oan by de minsken. By de oprjochting wie der 180 leden, 7 wiken letter al 300! Der binne op it hichtepunt sa'n 420 leden west. Op dit stuit binne der 330 minsken as famyljes lid fan de fûgelwacht, wêrfan in lytse 50 út de bûtengewesten. De lêste jierren sakket it troch ferhúzjen mar foaral troch fergrizing. Ek is der sûver gjin sprake fan jongske oanwas.

Aktiviteiten

In nije feriening wurdt oprjochte om't der foarnimmens binne. Dizze foarnimmens binne ek yn it earste Mededelingenblad beskreaun:

“De doelstellingen van de Vogelwacht zijn o.a.:

- *het verschaffen van broedgelegenheid aan verschillende vogels door middel van het ophangen van nestkasten en nestkastjes en het uitzetten van eendenkorven.*
- *het begeleiden van de weide- en watervogels d.m.v. het stichten van vogelreservaten, het nemen van voorzorg o.a. markeren van nesten voor de werkzaamheden op het land; het plaatsen van nestbeschermers, het geven van nazorg en het uitoefenen van toezicht. Zeer belangrijk is hierbij de medewerking van de veehouders en landbouwers.*
- *het voederen van de vogels in strenge winters; het maken en openhouden van wakken en de verzorging van de vogels bij de wakken.*
- *het inventariseren van vogels in de **Trynwâlden**, zowel onze broedvogels als onze wintervogels en doortrekkers.*
- *het signaleren van gevaren die landschap en dieren in ons gebied bedreigen en het stimuleren - zo nodig en mogelijk - van activiteiten, die deze gevaren trachten tegen te gaan.*
- *het houden van lezingen, het vertonen van films en het organiseren van discussies, inzake onderwerpen die met de natuur in het algemeen en de vogels in het bijzonder te maken hebben*
- *het houden van excursies naar natuurgebieden.*

Voorop staat: De inbreng van onze leden!”

It is aardich om nei 40 jier nei te gean wat fan al dy foarnimmens op 'e hispel kaam is. Faaks is it net sa swier om earne mei te begjinnen, it earste entûsjasme is der wol, mar om it ek troch te setten en as it kin út te wriedzjen is in keunst! In grutte aktiviteit is fansels de **neisoarch**. Mar ek oan **de ekskurzjes, it fuorjen fan fûgels yn de winter, it hâlden fan lêzingen, diaseries en films** wurdt omtinken jûn. Alle jierren wurde op in beskieden skaal nêstkastkes ophongen. Net as doel oanjûn, mar fansels tige wichtich is de kommunikaasje mei de leden: de **Fjildrop**. En de lêste jierren is dêr de trochstart fan de **jeugdfûgelwacht**.

Neisoarch

It doel is “het begeleiden van weide- en watervogels”. Dat dogge wy yn Fryslân op grutte skaal. Mei as grutte stimulator yn Fryslân Sjoerd Span út Stiens is yn de jierren 1946 oant omtrint 1950 op grutte skaal yn Fryslân de neisoarch ynfierd. It neisoargjen jout de fjildminsken en aaisikers altyd in protte fertier. Dat dit wurk (net allinnich yn de Trynwâlden mar yn hiel Fryslân) in grut sukses is, docht wol bliken út it feit dat de lêste jierren besocht wurdt in selde opset yn hiel Nederlân fan de grûn te krijen. En ek al wol de lanlike feriening foar fûgelbeskerming yn Zeist neat fan aaisykjen witte, hja steune en promove no lanlik dit troch Fryske aaisikers betochte model tige aktyf. Yn de measte provinsjes is sels in koördinator oan it wurk om de neisoarch op te bouwen. Mar jo hearre fan de lanlike fûgelbeskerming oant no ta net dat de neisoarch yn Fryslân al mear as fyftich jier in sukses is.

De neisoarch is dus fuort nei de oarloch opsetten yn in tiid dat der noch mei hynder en wein wurke waard en mei de hân molken. De earste trekkers (wy sizze no trekkerkes) en melkmasinen waarden stadichoan in fertroud byld yn it fjild. Dan wurdt der no al oars wurke op it lân. Net dat we werom moatte nei dy tiid (it hie mear sfear as no), mar dy feroaringen hawwe laat ta de hjoeddeiske grutskaligens yn de bewurking fan it lân. De grutskaligens hat it belang fan de neisoarch folle en folle grutter makke, ek al tinke guon boeren sels faaks noch sa goed om de fûgels yn it fjild.

Hjir giet it yn de neisoarch fansels om: it beskermjen fan de nêsten

Foto: Thaddeus Oosterbaan

Nei de oprjochting fan de fûgelwacht hat Johannes Wiegiersma de neisoarch oppakt en útwreide. Hy hat minsken stimulearre, ploechjes gearstald, rayonkoördinators socht, nei de boeren ta west te praten en gean sa mar troch. Hy makke elk jier in wiidweidich ferslach oer de neisoarch, mei grafykjes en útlis yn de Fjildrop. Ik tink dat wy as fûgelwacht der grutsk op wêze kinne dat de neisoarch sa goed regele is. Om't hy sa fûleindich hjiroan wurke hat, is der yn en om de Trynwâlden sa'n 2000 bunder wêr't neisoarch dien wurdt troch sa'n 100 minsken. In wurd fan wurdearring is hjir dan ek op syn plak! It hat in bealch fol wurk west. Dat blykt ek wol: it is trije jier lyn oernaam troch trije oare minsken: Jelle fan der Bij (koördinator), Jappie Seinstra (gegevensferwurking) en Henk Minkes (stikjesskriuwer en link nei it bestjoer).

Fjildrop

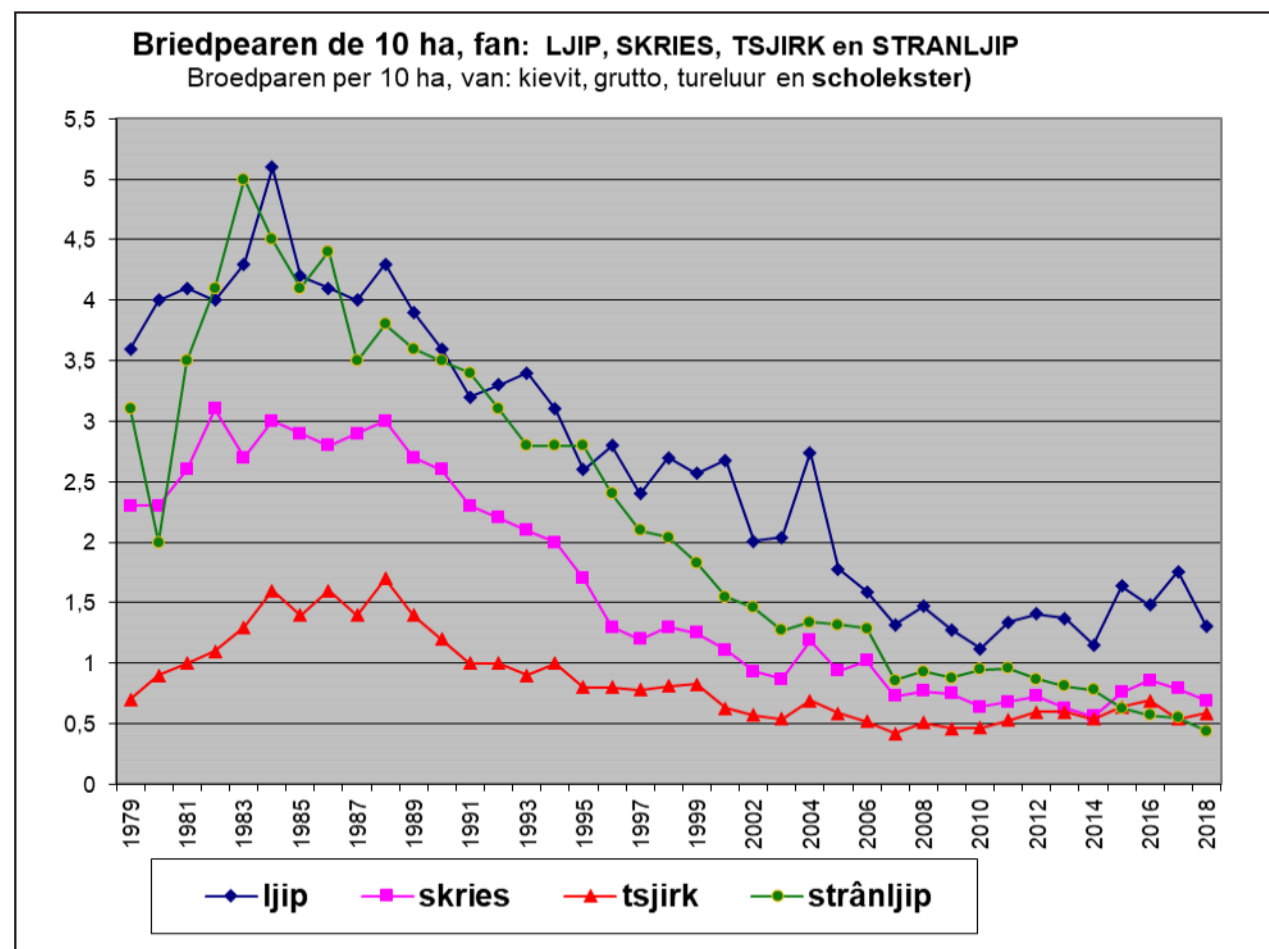
En ek dy trije hawwe it der drok mei. Mar de measte tank giet fansels nei de neisoargers yn it fjild en de boeren! Want ek al giet de fûgelstân stadichoan efterút, sûnder neisoarch hie it der grif minder foarstien. En die efterûtgong hâld oan. It aaisykjen is no ferbean, (jo kinne noch wol in earste aai melde). Der binne no noch sa'n 65 minsken dy't neisoarch dogge op dy 2000 bunder. We sjogge dat fûgels yn hegere konsintraasje foarkomme yn de gebietsjes dy't splis setten wurde (plasdras.)

Neist de neisoarch wurdt ek neamd it oprjochtsjen fan fûgelreservaten. De fûgelwacht hat in manich jierren in reservaasje hân yn de Halligen, by de krusing fan de Halligen en de Ottemawei oan. Dit reservaasje is der net mear. It is ek net nedich, want der binne de lêste jierren in protte reservaten en natuergebieten by kaam. Sjoch mar nei de Ryptsjerkerpolder, de Binnemiede, de Houtwiël ensfh. Dêrmei is de needsaak fuort om yn ús fûgelwacht noch in eigen reservaat oan te hâlden.

Hjirûnder in lyts grafykje fan Jappie Seinstra mei de stân fan de greidefûgels yn it topjier 1984 en yn 2018. Dat jout in byld fan in ferdûbeling fan it tal bunders mei neisoarch. Mar ek fan folle en folle minder greidefûgels. In punt fan grutte soarch foar ús. We besykje fan alles (tink ek oan gebietsjes dy't plas-dras steane en sa fierder).

jier	grutte wachtgebiet	oantal briedpearen			
		ljip	skries	tsjirk	strânljip
1984	1075 ha	545	320	167	487
2018	2118 ha	278	147	124	93

Hjirûnder in grafyk fan Jappie Seinstra oer de fûgels yn de 40 jier fan ús fûgelwacht. Dat jout ek in tryst en soarglik byld fan de fûgels. Yn ús gebiet giet it mei in tal oare soarten folle better. Bygelyks de blauboarst (blauwborst), iisfûgel (ijsvogel); bûnte dûkein (waterral); eastein (krakeend) en mear fan dit soarte fûgels.

Ekskurzjes

Op it mêd fan ekskurzjes is eartiids in begjin makke mei lytse ekskurzjes fan in dei yn Fryslân en letter ek fierder yn it lân (ik kin my de Oostvaardersplassen noch heuge). Yn it begjin wie der in protte ynteresse foar. Mar nei in jier as wat hiene wy op de measte plakken wol west.

Ek is der ris in ekskursje-wykein nei Flylân hâlden. Dat wie, ha ik heard, in moai reisje. Op Flylân is doe it idee opkaam om ris yn it bûtenlân te sjen. Men hie de smaak te pakken. Dat idee is op-pakt en útwurke troch in pear entûsjastelingen, ik mien Tseard Geerstsma en Jan Faber. Mei de fûgelwacht nei Falsterbø yn 1983. In ploech fan in lytse fjirtich man/frou hat dêr in prachtich lang wykein hân. Foar guons de earste kear nei it bûtenlân. Dat, mar foaral de massale trek fan rôffûgels hat op de measten in djippe yndruk makke. Dêr gean no noch wolris ferhalen oer. Soks

moast wol wer. Dat no is it fêste prik dat der elke twa jier in ekskurzje nei it bûtenlân is. Earst twa kear nei Falsterbø, doe nei Helgolân, wer Falsterbø, nei Rügen (Dútslân), nei Møn (Denemarken), nei Falsterbø, nei Bornholm, nei Jaegerpris, nei Oxbøl en dit jier sille wy wer nei Denemarken. Dêroer kinne jimme yn dizze Fjildrop mear lêze. Jan Faber hat alle ekskursjes oant 1998 regele. Doe hat hy de organisaasje oerjûn oan Thaddeus Oosterbaan en Dick Goslinga. De lêste jierren hawwe Hidde Luinstra, Johannes Mosselaar, Marten van Dalen en ik sels de ekskurzjes organisearre.

Sa'n lang wykein geane omtrint 25 oant 40 minsken op 'n paad. Dat is in hiel apart fenomeen. Sa apart dat de Ljouwerter Krante in kear mei west hat (no ja, in fotograaf en in sjoernalist). In hiele pagina is d'r doe besteegje oan it fûgeljen en it gedrach fan (guon) "fûgelminsk" út de Trynwâlden. D'r stiene prachtige foto's by.

Sa is it printsje hjirneist mar in stikje fan in foto út die krante.

En de ynlieding fan it artikel wie:

"Natuurreizen worden steeds populairder. Er zijn reisorganisaties die zich specialiseren in het organiseren van verre tochten, waarbij ze de klanten ontmoetingen met de vreemdste dieren beloven. De vogelwacht van Trynwâlden doet het anders. Die neemt de leden voor een schappelijk prijsje mee naar de plekken waar de trekvogels zijn. Succes is gegarandeerd. De Trynwâldsters hebben er een heel bijzonder 'Falsterbo-gevoel' aan overgehouden." Us entûsjasme foar fûgels foel op, mar ek ús ferkearsgedrach. Net dat wy te hurd riden mar wol waard der samar op de wei stoppe as der in fûgel fleach as yn it fjild siet. Ek binne der guon dy't wolris in ferbeane wei ynride en sa.

Der is sa stadichoan in soarte fan "hurde kearn" en elke kear binne der ek minsken dy't foar it earst meigeane. Fansels is it folk fan alderhande slach. Soks jout in hiele gesellige sfear, mar somtiden ek fernuvering oer it gedrach fan guons. De iene is wat fûleindiger wat de fûgels oanbelanget as de oare. Guons wolle ek wat fan it plak dêr't wy binne besjen, wat kultureels. Dan moat der mei de oaren oerlein wurde hokker útstapkes makke wurde. Meast meitsje de dielnimmers it inoar safolle mooglik nei't sin.

It moaie fan de ekskurzjes is dat it saneamde "low-budget"-reiskes binne. De earste kearen yn tinten en tintsjes, it iten sels meinaam. De organisaasje fûn en fynt it tige wichtich dat de kosten leech binne, dan kinne safolle mooglik minsken it betelje. De lêste jierren is it al wat lúkser, yn húskes as jeugdherbergen. Somtiden wurdt der foar ús iten soarge, somtiden binne we "selfcatering", mar de priis bliuwt leech. Mar der wurdt elk reisje wer in protte leard troch elkenien.

Fûgels fuorje yn'e winter

As it in langere tiid slim winter is krije de fûgels it dreech. Dan is der alle reden om der foar te soargjen dat de fûgels wat makliker oan de kost komme kinne. Om de huzen hinne kinne jo dêr sels wol wat oan dwaan mei bôle en fetbollen en sa. Hast alle minsken dogge dat ek. Yn it fjild wurdt dat minder. Dus hâlde Jan de Vries en Jan Faber it iepen fjild yn de gaten. Mar as jimme tinke dat fûgels yn it fjild ferlet fan fretten hawwe wolle hja dat graach fan jimme hearre. Dat fuorjen fan fûgels yn de winter kostet jild fansels. Dêrom is it "Fonds wintervoeding Fryslân" oprjochte. Om oan jild te kommen wurdt elk jier yn jannewaris de bekinde koeke fan Tjeerd Visser ferkocht. De oprjocht giet foar it grutste part nei it vogelverzorgingsfonds en foar de rest nei de fûgelwacht Trynwâlden.

Wy ferkochten meast sa'n 50 doazen mei 24 koeken yn elke doaze. In lytse helte, sa'n 500 koeken, is jierrenlang ferkocht troch ien man: Marten van Dalen! Dat is tige bysûnder en dus it neamen wurdich. Yn 2004 is Marten, om persoanlike redenen, ophâlden mei it ferkeapjen fan de koeken.

Briedplakken

Hoewol net op grutte skaal, wurde der alle jierren nêstkastkes makke en ophongen yn de Trynwâlden. In protte minsken hawwe sels wol nêstkastkes yn in beam op it hiem. Alle kearen kinne jimme de resultaten lêze yn de Fjildrop. Ek binne wol einekuorren en molkbussen útsetten, tusken Gytsjerk en de Koaiwei. It meast yn it each springend binne op it stuit de nêsten foar de earrebarren dy't pleatst binne. De jeugdfûgelwacht is ek út ein set mei it meitsjen, ophingjen, en kontrolearjen fan kasten.

Jeugdfûgelwacht

Yn de tachtiger jierren is al ris besocht in jeugd wacht op te setten. Der wiene, ek troch de besiten oan de skoallen al gau aardich jongelju lid. Mar, en wat dat krekt is wit je faaks net, de dielnimming oan de aktiviteiten bleau wat efter. En sa gie dit efterút, mar doe binne Henk Oud en Johannes Mosselaar wer mei aktiviteiten foar de jeugd útein setten. By de skoallen, mei earst in nêstkasteprojekt en in jier letter in greidefûgelprojekt. Dat wie ynearsten tige suksesfol. Der wiene wol 40 jeugdleden!! Mar de lêste jierren is dat alhiel feroare. Dit jier is der wer in nestkasteprojekt en alle basisskoallen yn Trynwâlden dogge wer fan herte mei! Troch dit inisjatyf binne der no in lytse 20 jeugdleden. No is Pyt van de Polder aktyf mei de jeugd. Mar der komme mar 1 as 2 bern op aktiviteiten ôf.

Oare aktiviteiten

- De ledegearkomsten wurde twaris yn in jier hâlden. Meast komme sa'n 50 leden. Hja krije ynformaasje oer de fûgelwacht. Yn dy gearkomsten komme meastentiids ek sprekkers oan it wurd, mei dia's as inkeld ris in film.
 - Om de twa jier die de fûgelwacht mei oan Floralia. Der wie elke kear wer in ploech minsken rêd om in moai wurkstik te meitsjen. Der moat in protte foar barre: in ûntwerp, de konstruksje, it opprikken fan de blommen. In moai resultaat wie bygelyks de stjerrende kloekswan.
 - Fansels hâldt it bestjoer him dwaande mei it gebiet om de Trynwâlden hinne. As der fersteuringen driigje wurdt aksje naam. Sa hat it bestjoer in brief skreaun nei de gemeente Ljouwert oer de Bullepolder. Hjir huzen bouwe moat net, de stêd komt dan te tichte by de Binnemiede. De Binnemiede wurdt neffens ús as natuergebiet ysolearre. Ek bringt bebouwing in protte fersteuring mei.
 - Troch de fûgelwacht wurdt jierrenlang meidien oan de saneamde Birdwachtelling, begjin oktober. It doel fan dizze telling is dat yn hiel Nederlân yn kaart brocht wurdt hokker en hoefolle fûgels der op dat stuit binne. Dizze telling is ferfongen troch in telling op ien streek dwers troch Nederlân. Dat makket it net makliker om mei te dwaan.
 - In protte fan ús leden binne sels ek tige aktyf. In koarte greep út dy aktiviteiten:
 - fûgels telle foar ferskate doelen (Euro-birdwatch,
 - fûgels flappe en ringje foar wittenskiplike doelen,
 - meidwaan mei de goudûle-wurkgroep,
 - planten en bisten telle,
- en gean sa mar troch.

Fjildrop

Der is by de oprjochting fuort úteinsetten mei in Mededelingenblad foar de fûgelwacht. Yn it earstoan in skoftsje trije as fjouwer kear yn't jier, mar al reedlik gau twa kear yn't jier. It bestjoer hie in priisfraach útskreaun om in moaie namme foar it blêd te krijen. Dat wie net ienfâldich. Der kamen wol wat reaksjes, mar hja kamen der earst net rjocht út. Mar yn de maitiid fan 1981 is dochs in kar makke: de Fjildrop. Der wie ek in argumintaasje bij de namme yn de foarm fan in koart gedicht. Dat gedicht gong sa:

Fjildrop

*It fjild ropt de aaisiker
maaityds by de kachel wei.
It fjild ropt him dêrnei om help.
Yn't fjild ropt eltse fûgel syn lûd.
Skril is de rop boppe it folle nêst
as de minske by it nêst omstrúnt.
Lûd ropt it fjild yn de stille winter.
Stil is dan de rop fan de fûgel.
Lit dit de fjildrop wêze
sa 't it yn 't fjild wêze moat
fan wa en wannear dan ek.*

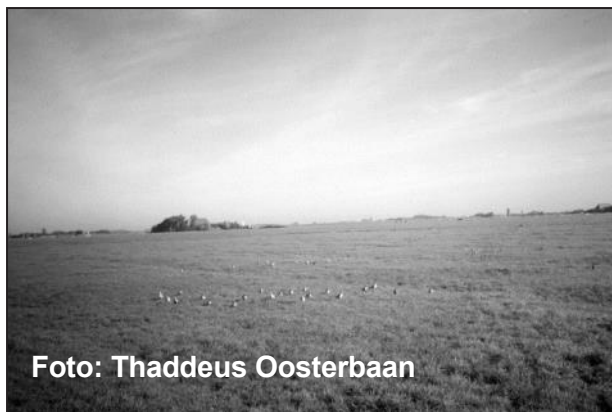

Foto: Thaddeus Oosterbaan

De namme en it gedicht binne fan Jan Faber. De hope waard doe útsprutsen dat de namme Fjildrop gau in begryp foar de leden wurde soe. Dat is tige slagge. Ferskate minsken ha harren ynsetten as redaksjelid, foaral Ed Bosloper, jierrenlang haadredakteur, moat hjir neamd wurde. It is wichtich dat der, neist de ynformaasje op de ledegearkomsten, ek mei de leden kontakt hâlden wurdt. Sa'n blêd twaris yn it jier útbringe is in hiele toer, want der moat ek kopij wêze fansels. It slagget hieltyd wer om in protte nijsgjirrige ynformaasje te bringen. Fansels sit de redaksje wolris mei de hannen yn it hier as der net folle kopij komt, mar oant no ta is it tinkt my tige slagge. Ek kopij fan de leden is wolkom, dus as jimme ris wat meimeitsje, skriuw it op en bring it nei de redaksje! **Noot redaksje:** leaust fansels digitaal ynstjoere!

Takomst

Der is yn 40 jier in protte feroare. Troch ruilferkaveling, lânynrjochtingsprojekten, wetterbehear, oare gêrssoarten, opkomst fan de natuerorganisaasjes, ekologyske haadstruktuer, net mear echt aai-sykje, programmabehear, skriezekriten en gean sa mar troch. Wy witte dat der minder greidefûgels binne, mar oare soarten nimme wer ta. We prate no oer "natuurinclusieve landbouw"; "bijdragen aan ecosystemen" en bio-diversiteit"; wat de takomst bringt witte wy net. Stadichoan wurdt ek oaren dúdlik dat predaasje ek in wichtige reden fan de weromgong is. Wol sille wy fan de fûgelwacht der boppe op sitte as der ûntjouwings binne die't skea oan de fûgelstân tabringe en inisjativen stypje die't de fûgels yn ús gebiet te goede komme.

Oant safier weromsjen op 40 jier fûgelwacht. In protte fan de doelen by oprjoching binne ek yn de praktyk útfierd. Guon doelen hat wat mear de klam op lein en goun wat minder fansels. Boppedat is dit stik grif net kompleet. Mar it jout wol in yndruk fan it hâlden en dragen fan de fûgelwacht Trynwâlden. In aktive feriening, mei in ploech aktive leden.

**Notenpasta's
noten en
zuidvruchten**

**Kloosterman
Reform- en
Natuurvoeding**

**R. v. Nautaweg 35, Gytsjerk
058 - 256 12 82**

Fjildrop

Groene Vakwinkel Sikma

TUIN EN DIER

Tel. 058 - 256 12 79 / 058 - 256 12 13 Rinia van Nautaweg 4c Gielerk

voor
nieuwbouw
en
onderhoud

BOUWBEDRIJF
Kingma

Een NVOB initiatief

Rhaladijk 6
9064 DD Aldtsjerk
Telefoon :058-2561465
Fax :058-2561914

TJM **Timmerwerken**
Jan van der Meer

Veldweg 3, 9067 DG Roodkerk
Tel. 058-2563032 ■ Mobiel 06-43036432

Gedichten Anne Osinga

Op in Orchidee

In het Friese plaatsje Oosterzee
Woonde de moeder van een Orchidee.
Die alles van haar dochter wist.
Maar op een woeste avond heeft ze zich vergist.
Want ze zit er nu wel danig mee
Wat haar dochter op die orgie dee

Op in Skries

Yn Gytsjerk wie in mantsje skries
Dy koe tige min oer syn ferlies.
Hy focht mei mannich kobbe en krie
En elts dy't te ticht by de aaien stie.
En de hoanskrobber en en de mûzebiter
Joech er geregeld op har soademiter.
Mar op in nacht gie in âlde foks derhinne
En run it nêst yn de sûdfinne
De skries hat doe de frou en de aaien nea wer
sjoen
En is mei in oaren ien op'e nij begûn.

Een vrouwelijke Duizendknoop

Liep met haar schoonheid graag te koop.
Een jonge vent die zag dat aan
En is op vrijersvoeten gegaan.
Ze gingen samen naar een heel groot bos
En daar maakte hij haar knoopjes los.
Hij raakte echter met frustraties vervuld
Want dat werk vergde een engelengeduld.
Zonder hoogtepunt heeft hij het werk gestaakt
En een einde aan de verhouding gemaakt .
Sindsdien noemen deze planten en vooral de
blitse
Zich niet meer Duizendknoop maar Ritzen

Op in Tomke

Yn Eastersee wie ris in Tomke
Dy frege rie by in âlde omke.
Dy omke wie in echte autoriteit
Op it gebiet fan de seksualiteit.
En ûs tomke wol wolris krekt witte
Hoe't de saken by seks presys sitte.
Omke ferwiisde him nei de Rutgersstichting
En tomke gie drekst yn dy richting.
Der hearde er alles wat er witte woe
En alle manieren werop it koe.
De omjouwing wie him tige fertroud
En hy hat drekst in nêstke boud.

Op een Eend.

Wie door Gorredijk vaart met een bootje
Ziet daar een eend met een houten pootje.
En weet je hoe dat gekomen is?
Ja, Dat is een hele geschiedenis:
Toen de eend nog zwom als kuiken
Wilde een snoek hem als maal gebruiken
Maar de snoek had een beetje misgehap
En alleen het rechterpootje gesnapt.
Later is hij met zijn moeder naar de timmerman
gegaan
En die zette er een houten pootje aan.
En daar loopt het eendje heel goed mee
Alleen bij het zwemmen kan hij niet goed mee.
Het pootje wil voortdurend boven drijven
En dan kan het eendje niet goed bij blijven.

Op een Krokus

In Leiden zaten twee Krokussen
Elkaar hartstochtelijk te kussen.
De ouders raakten zeer verbolgen
Want dat gevrij had dra gevolgen.
"Wel sapperloot", sprak toen een wijze oom,
"Waarom gebruikt dat volkje geen condoom?
Je moet vandaag de dag toch veilig vrijen
En met zo'n ding kan het wat lij en".
Zo zie je ook hier al weer:
De natuur is sterker dan de leer.

Op in Ielreager

In Ielreager siet op in moarn betiid
Te fiskjen by it Nanneiid.
Hy hie gelok want it fong ornraak
En dat fûn hy in goede saak.
De measte fiskjes wie lyts guod
Dat winliken noch wat groeie moat
Mar alles byinoar waard de reager sêd
En woe dêrnei wol graach op bêd.
Mar och hea, der kaam in AID-er oan
Mei in protte bombary en fertoan.
Hy hjitte de reager om de fisken ut te koarjen
En doe wie in boete net mear te besparjen
Foar eltse ûndermaatske foarn
Tikke de ambtner 15 Euro oan.
Sa gie de Ielreager dus jildlik tenein
En is er nei de voedselbank tein.

Op een Speenkruid

Er was een Speenkruid plant in Lelystad
Die vreselijk grote tieten had.
Zij besloot haar overgedimensioneerde pram-
men
Plastisch chirurgisch in te laten dammen.
De chirurg, een notoire alcoholist
Had zich niet van te voren vergewist
Omtrent de aard van deze operatie
En zorgde voor volledige extirpatie.
Het resultaat was dus erg pover
Alleen de tepels waren over.
Lieve kinderen, wie weet
Dat het plantje daarom Speenkruid heet.

Op in Blok mies

In Blok mies hie yn Nijehoarne
In nêst efter de foarnbeitoarnen.
Der stie in âlde, kromme els fan namme
Mei in rottich gatsje yn de stamme.
Mar just doe't de Blok mies siet te brieden
Begûn in spjocht te klokkelieden
En kaam de miezen oer it mad
Te hammerjen foar in grutter gat.
In fûgelwachter seach it tafferiel
En it snijde him troch de siel
Hy pakte gau in stikje stoart
En it duorre mar in hoart
Doe hie er der in gatsje yn
Foar de mies op pas mar foar de spjocht te fyn.
It plaatsje hat er op de els delsein
En sa kaam de Blok mies dochts op 'e ein
Fan in hiel fersteurd briedperses
Mei foar de spjocht in wize les
Want ta in noflik einbeslût
Fleagen wol âlve jongen ut.

Alles feroaret (Ferslach Binnemiede-Weeshûspolder 2018)

Jouke Vlieger

Understeand ferslach is yn dizze Fjildrop opnommen, omdat it troch in flater fan de redaksje net publisearre is yn de hjerstedysje fan 2018. Nei oerlis mei de skriuwer is besletten om it no te publisearren, omdat it yn tsjinstelling tot in hiele protte oare ferslaggen oer 2018 posityf nijs hearre lit.

Net allinne it lânskip om ús hinne feroaret, ek it waar feroaret. Echte winters wurde seldsum, it liket wol dat der mar trije jiertiden mear oerbliuwe: maitiid, simmer en hjerst.

Ek 2018 begûn mei wetter en hurde wyn en dat makket de tariesing op in briedseizoen der net makliker op. Troch de wiete hjerst en winter wie dêr eins net mear op it lân te wêzen en in bytsje winterwaar soe noch in lêste kâns wêze om it lânwurk wat lizzen bleaun is út te fieren. Troch de mylde temperatueren fan de ôfrûne tiid yn kombinaasje mei in soad delslach hawwe ruskepitten folop kâns krigen om te dominearjen. Om dizze plant sa min mooglik kâns te jaan is it iepenhâlden fan kopikkerbuizen fan grut belang sadat it soere reinwetter net hingjen bliuwe kin yn it meanfjild. It oermeanen fan perselen dêr't dizze plant de kroan spant is nedich om de iepenheid foar de greidefûgels te behâlden, benammen foar de sichtjagers.

Al like alles derop dat de winter oan ús foarby gean soe, begjin febrewaris krigen we dochs in pear froastdagen, krekt genôch foar it greppeljen en wâlfrezen en it oermeanen fan ruskepitten. Spiti-chergenôch sette de froast net troch en koe alles net útfierd wurde, ek de rûge dong koe net mear útriden wurde. Mar de winter kaam werom, ein febrewaris gie it oan, op guon plakken benei -10 graden en oerdei in gefoelstemperatuur fan -17! troch in izich kâlde noardeaster wyn. Troch dizze kjeld seach men amper reedriders op 'e flakten mar yn it lân wie it in drokte fan belang. Rûge stikken waarden oermeand en dêrnei waard de rûge dong útriden. Doe't it lânwurk klear wie is it wetterpeil omheech brocht en it plas-dras ûnder wetter set. Alles kaam klear troch in winter dêr't net mear op rekkene wie. En doe't it iis wer wetter wurden wie, wie it wachtsjen op 'e fûgels.

Troch dizze winterkjeld wiene de skriezen let, folle letter as oars. Op 6 maart stiene sa'n hûndert skriezen – noch op it iis – op in stikje bûtlân by de Aldtsjerkstermar. In wike letter telden wy al mear as 2000 skriezen yn de Warren by It Set. Hjir sieten ek in pear hûndert Yslanners tusken (L islandica), hja steane minder heech op 'e poaten en binne wat reader. Heal maart, nei de lêste froastoanfal rekken de earste ljippen oan 'e lêch. Ek in span wylpen hiene ein maart al aaien efter yn'e Binnemiede mar dat hiene ek de swarte krieën yn'e gaten. Twa krieën soargen foar de ôflieiding, in tredde fleach mei de aaien fuort.

Yn de earste helte fan april folge de twadde briedgolf fan de ljip en setten ek de skriezen, tjirken en oare soarten útein. Midden op de Binnemiede reed siet dit jier wer in strânlip te brieden. April wie klimatologysk ek wer in moanne fan útersten. Krekt nei heal april simmertemperatueren fan 25 graden of mear en in wike letter krapoan 12 graden en in protte reinwetter. Fansels krekt wer yn in fase dat de earste ljippe-pykjes út it aai krûpten.

Maaie bruts alle rekôrs en waard de waarmste moanne fan de lêste trijehûndert jier.

Juny spile net swak by mar july spande de kroan mei in pear echte hjitteweagen. Troch dizze ekstreme drûchte feroaren de griene greiden op guon plakken yn giele savannen. Foar in protte boeren bleau de twadde snee dêrtroch stil stean en krigen de kij alfêst kule en mais. Yn de Binnemiede lutsen de greidefûgels nei de plas-dras gebieten dêr't noch in bytsje wetter stie, mar ek hjir gie de ferdamping troch. Troch de oanhâldende drûchte binne op in soad plakken de plas-dras gebieten wer ûnder wetter set om de fûgels temjitte te kommen.

Hat dizze drûchte ek ynfloed hân op it briedsukkes fan de greidefûgels yn de Binnemiede? Alarmtellingen yn maaie en juny jouwe oan dat der nettsjinstende de drûchte en de predaasje dochs wol piken grut wurden binne fan ferskate greidefûgels. Op 28/5 telde ik yn de Binnemiede 14 alarmearjende skriezen mei piken yn ferskate pike-fasen. Yn de Weeshûspolder rûnom it Leechfean 7 alarmearjende skrieze-spantsjes. Ek ferskate ljippen mei al fleanflugge jongen mar ek noch guon mei lytse pykjes. En in span wylpen mei healwoexen piken op in meand perseel.

Ek op 21 juny wie der noch gâns alarm yn en om de plas-dras gebieten hinne. Op meande perse-len skarrelen âlderfûgels fan skries en ljip mei al hast fleanflugge jongen. Spitichergenôch is net alles grut wurden. Predaasje wie der ek, sawol oer de grûn as fanút de loft. Swarte krieën wiene benammen yn de aaifase aktyf. Yn de Weeshuspolder binne in stikmannich nêsten fan de skries ophelle troch de harmeling. Dizze skriezen binne lokkich letter yn it seizoen wer ta brieden kaam.

Ek de hoanskrobbers hiene jongen en hongen hiele dagen boppe de polder en ek de hauk fleach nei hûs mei in healwoeksen ljippepyk yn 'e klauwen.

Nettsjinsteande dizze oanslaggen en de drûchte wie it seizoen 2018 yn de Binnemiede-Weeshuspolder dochs noch wol suksesfol.

De strânljip is eins de iennichste soarte dy't efterút buorke fan 22 nei 16 briedpearen.

De ljip in bytsje minder fertsjintwurdige as ferline jier mar noch altyd sa'n 65 pear, de skries mei 38, tjirk mei 39, en wylp mei 9 pear.

Ek de saneamde krityske greidefûgels diene it goed, it waarlamke mei 8 briedpearen, de slob mei mar leafst 10 briedpearen en de skiertjilling mei 3 span. Ek it giel boumantsje en de kwartel wiene fan de partij.

Ek yn in feroarjende tiid is de Binnemiede polder jimmeroan in eldorado foar in bûnt ferskaat oan fear en blom. Hâlde sa!

De Binnemiede

Fjildrop

Bijzondere meldingen

dec/jan	kleine bonte specht	Aldtsjerk	Klaske Adema
januari	ijsvogel	Mûnein	Piet Inia en Corrie Brandsma
16 februari	grote zaagbek	Bouwepet	Jappie Seinstra en Pyt vd Polder
16 februari	slechtvalk	Bouwepet	Jappie Seinstra en Pyt vd Polder

Onderstaande vogels waren vaste gast in het gebied bij Corrie in de wintermaanden (Mûnein); de grote zilverreiger (komt iedere dag), een zwanenpaar, een grote groep smienten, enkele aalscholvers, meerkoeten, 6 waterhoentjes en een groepje wilde eenden.

Verslag van reis Havelland

Verslag dag 1, Marten v D, Inge, Jappie en Pyt

In ferslach oer de hinnereis fan in fûgelekskurzje nei Wilow yn it eardere East Dútslân. Wilow leit mei de trein op in oere riden fan Potsdam en Berlyn en 560 km. fan de Trynwâlden. Nei-dat elk foar 7.00 oere by de fjouwersprong yn Gytsjerk oankaam en it rûntsje fûstkjen, tút as in krûpke foarby wie, waarden de tassen ynladen. Om 7.00 oere de auto's starte en koe de reis begjinne. Yn optocht de Trynwâlden út mei 6 auto's en 24 minsken. Al rillegau lei it konfoai in ein útinoar. Wy sieten yn in Volvo *stasjon* fan Marten van Dalen, Inge van der Zee wie oan it kaart lêzen en hâlde de digitale navigaasje yn de gaten.

Jappie Seinstra en ik lieten ús ride. It wie drok op de dyk, de measten ûnderweis nei harren wurk. Wy begjinne op de hinnereis al nei de soarten fûgels te sjen en op te skriuwen. It earste oere wie it te tsjuster om in fûgel te sjen. Mar by Grins sieten al twa swarte kraaien op in strjitlampepeal. Nei Grins de sokken der yn en dan is it net sa maklik om mei 130 km yn de oere noch fûgels te sjen. Tsien skiere guozzen, in reade glee, in reade wikel en in grutte wite reager hiene wy noch foar de grins mei Dútslân teld.

Om 9.30 rieden wy ûnder de rivier de Eems troch. Ynienen kaam it lûd fan in ko earne út de auto wei. It bliek de smartphone fan Marten te wêzen.

By Oldenburg in hiele protte protters. Ek protters dogge oan fûgeltrek.

Om 10.30 hinne wiene wy by Harsbruch, efkes út de auto, wat ite, nei it húske en mei de oaren prate, it is ús earste sammelplak. It wie der kâld en reinich. Wy rieden mei in wetterfront mei nei it easten en it soe op it ein fan de dei wer droech wurde.

Wy bûge ôf nei Hannover en hast gjin fûgels te sjen op in inkelde kraai nei. De swarte kraaien binne hjir ferfongen troch bûnte, skierroeken neame wy dizze fûgel. Hja kamen yn de jierren 50/60 ek noch yn ús omjouwing foar.

Om 12.00 oere geane wy rjochting Berlyn, neffens de boarden. Der sjit my in deuntsje yn't sin: Fahren, fahren auf der Autobahn.....undsoweiter.

In hoanskrobber en in raaf. De hoanskrobber wie noch droech, mei wiet waar fleane hja net. It wie der krekt begûn te reinen.

By Mariënborg soenen wy wer in pitsstop hâlde. Hjir is ea in grinspost west tusken east en west Dútslân. In grut kompleks barakken en oare gebouwen jouwe wol oan wat him hjir yn dy jierren ôfspile hat. Alle auto's, bussen en frachtauto's waarden útpluze as der ek minsken en oare saken de grins oer smokkele waarden. Dit gie dei en nacht troch oan de 12 grutte peallen mei lampen te sjen, elke peal hie 8000 watt fermogen oan lampen en it wie like ljocht as oerdei. Minsken dy't fûn waarden krigen in lange finzenis straf en wa't útnaaide waard delsketten. Wol goed dat elk dit noch ris sjen kin yn dit monumint, want dat hawwe hja der fan makke. Dan hawwe we it noch net sa min yn dizze tiid.

Oer de rivier de Elbe om 13.45 oere, wy komme tichteby nettsjinsteande de kilometers fertraging troch wurkjen oan de diken: STAU (file) Hja binne dêr altyd mei de diken oan de gong.

Dan om 15.30 komme wy oan yn Milow, by de jeugdherberch wêr't wy net de earsten binne fan it stel. It gebou ferkenne, de keamers besjen en de bêden opmeitsje. Jappie en ik lizze mei noch 6 mannen op ien keamer(ke) mei 4 stapelbêden. In hiel gewrot om der op te klimmen as jo by de 70 jier âld binne. It sil him wol wer rêde tink ik.

Foar it iten hawwe we noch yn it pleatslike natuermuseum west om te sjen wat der sa yn de buert te dwaan is.

Jûns om seis oere hinne in miel bôle, sjocht der wol goed út. Letter op de jûn, yn in aparte romte foar ús, byprate, in hapke en in drankje en dan om 22.15 de bak mei fodden yn. Ik sil op it boppebêd besykje te sliepen. It soe wol ris in minne nacht wurde kinne.

Verslag dag 2, Fietje, Janke, Johannes en Betty

Vanmorgen vroeg te voet op pad, met z'n vieren, voor een wandeling buiten Milow. Tussen de oude bomen ontdekten we een nest van de buidelmee. Onderweg zagen we de grauwe ganzen en de groene specht vliegen.

Na het ontbijt gingen we met de auto naar de Havelländisches Luch. Hier zijn twee vogelkijkhutten waar je de grote trap kunt zien. Gewapend met een thermosfles met heet water en een lunchpakket gingen we op weg om de grote trappen te spotten. Het had gisteren geregend en nu was het droog. Op de mooie rustige landweggetjes stopten we om naar de vogels te kijken en hun even op de foto te zetten. Een buizerd zweefde door de lucht. Op een hekje zat een roodborstje, bonte kraaien zaten op het land.

Via Premintz, Döberitz, Gabel, Pritzerbe rijden we door het bos naar Garlitz. In het bos groeien veel grove dennen afgewisseld met loofbos. Langs het zandpad ontdekken we wroet sporen van wilde zwijnen. We hobbelden over de zandwegen, bomen die over het zandpad lagen werden opzij gelegd. Bomen, bomen en nog eens bomen totdat wij echt niet meer verder konden. Dikke bomen lagen over het zandpad. Terug!!! Johannes kon goed achteruitrijden en zo kwamen we weer op een splitsing van zandwegen. We survivalden door het bos totdat we alle bomen achter ons hadden gelaten en we aan de rand van het bos kwamen. Hier vlogen veel kleine vogeltjes van de akker in de bomen en terug op het land. We besloten hier vogels te kijken en koffie te drinken.

Wat zit daar op de grond, een vlaamse gaai maar ook een zanglijster? Na de koffie gingen we weer verder maar de auto zei "doe het zelf maar", accu leeg. Daar stonden wij in de middle of nowhere. Goede raad was duur. Heel in de verte was een boerderij. We besloten om de auto te duwen. Na heen en weer duwen begon de auto te rijden. Wat waren we blij. We reden door de uitgestrekte graslanden die door zoogkoeien worden geweid.

De vogelkijkhut van Garlitz lag aan een halfverhard pad, omgeven door besdragende struiken. De hut bood een schitterend uitzicht over het uitgestrekte landschap. Meerdere groepjes reeën scharrelden door het veld. Er waren meer bekende vogellaars van onze groep in de hut. Door de telescoop zagen we in de verte drie grote trappen. Dit viel tegen maar gelukkig waren er ook andere vogels. Op het land was een boer aan het ploegen. Achter de ploeg zwermden spreeuwen en een kokmeeuw. Een buizerd en bonte kraaien zaten op het land. In de lucht hield een rode wouw een prachtige vliegshow.

Nu naar de andere vogelkijkhut. Onderweg begon het te regenen. Bij de hut aangekomen was het droog. Grote trappen lieten zich niet zien. Op een paal zat een buizerd. Was dit een ruigpootbuiszard? Nee de buizerd had gladde poten en geen veren om de poten zoals de ruigpootbuiszard, daar zie je alleen de tenen. Stoppen, buizerd vloog weg. Hierna gingen we naar Barnewitz. Onderweg zagen we een geelgors, ekster, mussen, vink, veldleeuwerik en nog veel meer. De vink kwam op de foto, stond er niet mooi op, overnieuw, maar de vink vloog weg. De zon scheen en er waaide een harde wind. De wolken waren prachtig. Langs de wegen groeiden mooie kastanjabomen en linden.

In een struikje konden we een grauwe klauwier op de foto zetten. Op een ander verhard pad zaten op paaltjes een geelgors man en vrouw.

Bij het treinstation dronken we koffie, thee en aten we snert. Na het slangenkruid bewonderd te hebben werd de thee van het dak geplukt en rijden maar weer. Stop. Wat zit daar op de zonnebloem, terug. Thee viel om over de broek. Een wolk groenlingen zat op de zonnebloemen. Raven waar? Daar! En mooie kraanvogels. Op een paaltje zat een klapekster. Onderweg stoppen we, want naast de koeien in het land zat op een paaltje een grauwe gors. Hij liet zich fotograferen maar hij zat ver weg. Een torenvalkje stond te bidden boven een akker. Na veel houtfietjes en dikke dollies gingen wij weer naar de jeugdherberg voor de warme hap.

De hoofdrolspelers van deze dag waren: Fietje, Betty, Janke en Johannes.

Verslag van donderdag 4 oktober, auto Max, Hidde, Nico en Corrie

Het lijkt weer een prachtige dag te worden. We vertrekken met als doel de Gülper See en stoppen onderweg bij de Hohenauer See. Mooi gebied maar weinig vogels, wat meerkoeten en een fuut. Langs de weg veel jonge bomen met witgeverfde stammen. We waren zo aan het rondkijken dat we even niet op de toegestane snelheid letten, 30 km waar we 43 km reden. Gelukkig viel de boete mee en was de dag niet bedorven. € 25

Ineens het ons bekende geluid van de kraanvogels, stoppen en voorzichtig kijken. Wat een mooi gezicht, op een veld vol blauwe bloemen liepen zo'n 150 kraanvogels. Een mooie tocht naar de Gülper See via land- en zandpaden.

De Gülper See. Over een grasdijkje tot het water gereden. En ja hoor, de zeearend zat in een boom te kijken. Later vloog het weg en ging aan de waterkant zitten. Na onze lunch naar de vogelhut gewandeld. Veel grote zilverreigers, aalscholvers, futen, gaaien. Graspiepers, grote bonte specht, goudplevier, geelgorzen, kanoet, tafeleend, smienten, grauwe ganzen, zilvermeeuwen, wintertaling. En toen weer verder en liefst niet weer terugrijden. Een grote boomstronk als wegversperring werd door de mannen aan de kant getild en later weer teruggezet. Ondeugend hoor. Ook om het bos in te komen werd gewoon een toegangshefboom omhoog gezet (oeps), ging gelukkig goed en we werden ook nog beloond door het zien van nog 2 zeearenden die heel mooi in het bos opvlogen.

Fjildrop

Later op een dijkje gezeten om nog even over de Gülper See te turen en een soepje te eten. Van de Gülper See via Wützke, Lochow en Ferchesar weer terug. Een verrassende route met velden vol zonnebloemen, rode koolplanten, lathyrus, vlas etc. Daar zagen we nog 2 ruigpootbuiszeters, een staartmees, klapekster biddend en later op een paaltje, een groep van zeker 10 raven die op de nageboorte van een kalfje aan het pikken waren (bah) en natuurlijk nog heel veel kraanvogels. Het was een supermooie dag.

Verslag dag 4, Jelle, Aafke, Wilma en Kees

Na het ontbijt weer vol goede moed vertrokken richting Gülper See zoals meerdere van onze groep. De eerste stop bij Parrey, niet veel te bekennen.

Even bij een sluisje gekeken, speciaal voor Jelle natuurlijk, eenden gehoord/gezien.

Volgende kijkhut bij Gülper See waar we veel watervogels en de zeearend gespot hebben. Wel een mooie vogelwereld maar niet voor de grote trap?

Bij de Gülper see: Ite yn noflike stuollen fan/by de kijkhut en ek noch op in krease tiid.

Hoopvol richting Buschow en Garlitz en ja hoor bij de hoogste kijkhut zagen we op grote afstand (2 tot 3 km), 4 grote trappen.

Kees helemaal blij, maar nu nog wat dichterbij en dat lukte zowaar, 18 vogels op een afstand van 50/60 meter aan de nieuw geasfalteerde weg dichtbij het bezoekerscentrum (met z'n gevangen genomen grote trap). Daarmee was de reis gelukkig geslaagd.

Je zult maar thuiskomen en geen grote trap hebben gezien!

Wij hebben het reuze gezellig gehad.

Moet haast wel met de namen van de vogelaars: vd Bij, Boss, Westra en Vogel

Verslag dag 5, Elske, Jaap, Fokje en Agnes (auto E)

Op deze zonnige dag gingen we op weg naar....natuurlijk de grote trappen.

Vrij snel gespot op 'n voor ons bekende plek aan een drukke weg, waar we het veld in konden rijden en uitkwamen bij 'n pompoenenbult. Helaas gingen ze wat snel op de wieken, maar hun vlucht is ook 'n prachtig schouwspel!

Vandaag reden we weer met Fietje en Johannes die wel hele bijzondere landweggetjes wisten te vinden door 'n prachtig glooiend landschap met gele, witte en lila begroeiing, en sommige bomen al in herfststooi! Ook mooie waarnemingen, zoals de rode wouw, torenvalkjes, buizerds, geelgorzen en ringmussen. Tijdens de lunchpauze maakten 'n groep koeien zelfs rondedansjes voor ons!

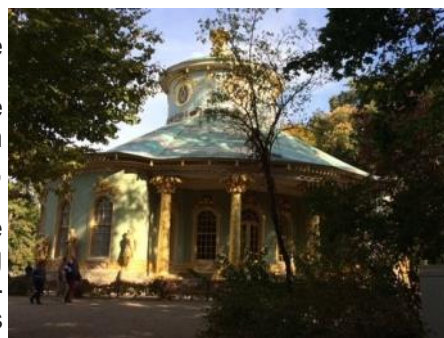
Rond 13.00 uur kwamen we aan bij de Gülper See, 'n waar vogelparadijs, en in het weekend ook met veel vogelaars. We hebben daar o.a. de toendrarrietgans van de taigarietgans leren onderscheiden, en gezien welke onrust overvliegende zeearenden veroorzaakten.

De kale spinsels van de eikenprocessierups vormden geen bedreiging meer, maar de onze-lieve-heersbeestjes gingen ons wèl plagen!

Op de terugweg nog genoten van de vele sierlijk overvliegende en roepende kraanvogels, 'n afscheid van dit mooie stukje natuur!

Bij het laatste avondeten hebben we de kok 'n daverend applaus gegeven, en hadden we daarna de slot-foto-avond: prachtige beelden van onze "top-fotografen" van diverse mooie waarnemingen.

Verslag dag 6, Henk, Jaqueliën, Hilde en Marten

Het is zondag en we gaan vandaag weer huiswaarts, de reis met "Fûgelwacht Trynwâlden" zit der wer op.

Even voor 8 uur staan we allemaal aangetreden voor de staatsiefoto die, zoals gebruikelijk, op de laatste dag van onze reisjes wordt gemaakt.

De bedden zijn dan al afgehaald en ieder heeft z'n toilet al gedaan.

Door ondergetekende worden een paar foto's van de groep gemaakt maar het is erg donker en bewolkt dus is het wat sjoemelen om de juiste instellingen te krijgen.

Maar na wat proberen is het dan toch gelukt, ook bij het ontbijt heb ik nog wat foto's van onze excursiegangers gemaakt ik hoop dat een ieder zich er zelf mooi op terug ziet.

Na het ontbijt moeten de kamers nog worden opgeruimd en de tassen naar beneden worden gebracht, maar met vereende krachten is dit ook snel gebeurd en zijn we om kwart over negen klaar voor vertrek.

Alleen de tas van Fokje is nog zoek, gelukkig wordt ook die weer snel gevonden, deze heeft de hele nacht al buiten bij een bankje gestaan waar de ze de vorige avond had gezeten.

Bij het wegrijden begint het wat te regenen maar het heeft de hele nacht en ochtend al eikels geregend, die vallen met vele gekletter neer op het metalen dak achter ons verblijf en maken daarmee veel lawaai.

We rijden terug door het cultuurlandschap en praten wat over wat we gezien hebben en wat er zoal wordt verbouwd, zeker de vele aspergevelden vallen erg op en de vele velden met raapjes waar juist de grote trappen van snoepen.

En ook de extensieve veeteelt valt ons op. Maar ook de vele reeën die hier zijn en de beverratten en rosse-vleermuizen zijn onderwerp van gesprek.

En zonder oponthoud komen we aan bij onze eerste stop op de terugweg, parkeerplaats "Lappwald", het duurt een tijdje voor we er allemaal zijn maar gelukkig komt een ieder zonder problemen aan. Na de koffie en een versnapering gaan we weer, ons vallen de mooie herfstkleuren op zeker nu de zon er weer langzaam door komt.

Bij Hamburg, als we veranderen van snelweg is het erg gezellig op de weg, we komen dan in een file terecht, gelukkig duurt dit niet lang en vervolgen we onze weg tot de volgende stopplaats "Hasbruch". Ook nu duurt het weer even voor we er allemaal zijn, deze keer geen diner als afscheid maar koffie met gebak op het terras voor het wegrestaurant.

Het is met elkaar weer gezellig en na een half uur nemen we afscheid van elkaar en onderstrepen dat we met elkaar gezellig weg zijn geweest. Het waren een paar prachtige dagen ook wat het weer betreft.

Voor de grens laat een buizerd zich nog mooi even bewonderen en als we de grens over zijn, we zijn dan weer in Nederland, is het een boumantsjewipsturt dat ons verwelkomt.

En na een uur komen we in Burgum aan en ben ik de eerste van ons autogezelschap die thuis is.

Henk bedankt dat je mij maar ook de anderen weer veilig hebt thuis gebracht.

Marten Zijlstra

Fjildrop

Waarnemingen excursie Havelland

vogelwaarnemingen				overig
aalscholver	groene specht	kuifeend	spreeuw	atalanta
appelvink	groenling	matkop	staartmees	baars
baardmannetje	groenpootruiter	meerkoet	tafeleend	beverrat
bergeend	grote trap	merel	taiga rietgans	blanke voorn
blauwe reiger	grote zilverreiger	patrijs	tapuit	citroenvlinder
boerenzwaluw	holenduif	pijlstaart	tjiftjaf	eekhoorn
bontbekplevier	houtduif	pimpelmees	toendra rietgans	glazenmaker
bonte kraai	huismus	postduif	torenvalk	groene kikker
boomklever	ijsvogel	putter	turkse tortel	heide libel
boomvalk	kauw	raaf	veldleeuwerik	icarusblauwtje
brandgans	keep	rietgors	vink	kleine vuurvlin- der
brilduiker	kemphaan	ringmus	waterhoen	koolwitje
buizerd	kievit	rode wouw	wilde eend	paardenbijter
ekster	kleine mantelmeeuw	roek	wintertaling	ree
fazant	kleine rietgans	roodborst	witte kwikstaart	rietvoorn
fuut	kleine zilverreiger	roodborsttapuit	wulp	roze vleermuis
gaai	knobbelzwaan	ruigpootbuizerd	zanglijster	sprinkhaan
geelgors	kokmeeuw	sijs	zeearend	vos
gekraagde roodstaart	kolgans	slechtvalk	zilvermeeuw	
graspieper	koolmees	smelleken	zilverplevier	
grauwe gans	kraanvogel	smient	zomertaling	
grauwe gors	krakeend	sperwer	zwarte kraai	
			zwarte roodstaart	

25-01-2019: Zeearend paartje op het ijs in de Warren (foto J Oostenbrug)

Fûgelnijs Grote Wielengebied en omstreken 2018-2019

Jouke Vlieger

26-10-2018: kramsvogel/koperwiek, ± 120 kramsvogels in gezelschap van koperwiek (40) langs de Kooiweg Gytsjerk.

03-11-2018: ganzentelling Grote Wielengebied: kolgans ± 17.000 ex, brandgans ± 20.000 exemplaren. Grootste aantallen in Ryptsjerksterpolder, de Warren en de Binnemiede-Weeshuispolder.

14-11-2018: zeearend, 2 volwassen ex. in polder de Warren.

Velduil: 1 ex in greppel Binnemiede.

Keep/vink: Gemengde groep kepen met vinken ± 70 ex langs Kooiweg Gytsjerk.

Slechtvalk ♀ met prooi (smient) Binnemiedepolder.

Klapekster: 1 ex Ryptsjerksterpolder.

10-12-2018: Kievit, ± 2000 ex met goudplevieren (200) Binnemiede-Weeshuispolder.

10-12-2018: kemphaan: 60 ex Binnemiede.

10-12-2018: bonte strandloper 12 ex Binnemiede.

25-01-2019: zeearend, 2 ex ♀ en ♂ op het ijs in de Warren bij het Set. Vertonen baltsgedrag. Een ex grijpt een meerkoet die vanuit een wak een uitstapje maakt over het ijs.

Velduil (Fjildûle) in de Binnemiedepolder

Klapekster Ryptsjerksterpolder

Swalkôffal

Piet de Vries

Op 4 jannewaris fan dit jier ferlear de MSC Zoë boppe de waadeilannen hûnderten konteners. It krekte oantal is noch hieltyd net bekind, krektlyk as wat er allegearre yn sitten hat. As se fertelle it net. Neffens in programma op National Geographic witte se krekt wat er yn sit en yn hokker haven hokker kontener lost wurde moat. De neisleep kin neffens eksperts noch jierren duorje, mei oare wurden de natuer kriget er wer in opdonder fan.

Yn it hjoeddeistige libben libje wy al tiden yn in konsumpsjemaatskippij. En dat leveret fansels in protte ôffal op.

Wie it by de ferlerne konteners noch sa dat it op it stuit fan oerboard donderjen nij spul wie, yn in pear oeren wurde it ôffal. Sommige politike partijen sitte der oer yn dat it net "verantwoardt recyclet" wurdt, omdat it ferbrânt wurdt. Dan begryp ik it net mear, it moat opromme wurde dochs as net. As moatte se it neffens harren earst drûgje en dan skifte?

Mar wêrom de titel swalkôffal?

De grutte fan it probleem ôffal is al sa slim, dat we it net iens mear yn de gaten hawwe, as it yn ús gedachten mar weistopje. Behalve as in gemeente it weaget om it leegjen fan de konteners te ferminderjen.

Alles sit ferpakt yn somtiden hermetysk sluten plestik. De ferpakkingsyndustrie leveret miljoenen kilo's fan dat spul of. En dat stopjen kin ek wer net, want dan steane der wer safolle minsken op strjitte. Lokkich wurdt er wol oan wurke om dit te beheinen.

It ferneamde piepskom, wêroer op de eilannen neitocht wurdt hoe yn de goedichheid de inkelde stikjes, de saneamde mikroplestik's, opromme wurde moatte. No is it yn grutte oantallen ferspraat. (googlje marris op microplastics) Mar by elk nijbouhûs as ferbouwing komme der ek sokke stikjes yn de natuer terjochte, no ja natuer, it is meast yn beboude gebieten wer bout wurdt. En der hear je einliks nea wat oer. Mar it ferdwynt fuort net.

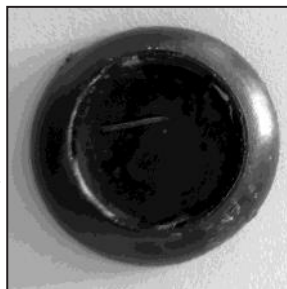
Ek sokssawat is it fjoerwurk. Foar safolle miljoenen wurde de loft yn sketten. En dat is in saneamde tradysje. Mar ek dêr sit behalve it kroet in protte smoargens yn. Sa hawwe sommige stikken fjoerwurk in plestik fuotsje, sitte der yn oaren plestik pylkjes en neam it mar op. Dus it falt fest wol út te rekkenjen hoefolle plestik de loft yn sketten wurdt. En troch de swiertekrêft komt dat ek werom.

Opromjen is ûndwaanlik, je fleane net efter de fjoerpylk oan om te sjen wat spul der efter litten hat, en meinimme nei hûs kin ek noch wol gefaarlik wêze.

En dan sjoch je dus nei de jierwiksel dat er in protte lizzen bliuwt fan die Sjineese rotsoai. Persoanlik bin ik begûn mei it opromjen fan alles wat er lizzen bleaun is. Mar as minske bestrike je mar in lyts gebiet.

Dus it soe moai wêze as der in hegere ynstânsje, lykas oerheden, it probleem ôffal as leidraad hiene yn harren ferkiezingen-programma. En net allinnich mei wurden mar ek mei dieden.

De tekst hjirneist fan in foto fan Ecomare op Teksel seit mear as genôch tinkt my.

Plestik yn fjoerwurk

Bron: LC/DVHN

Met huid, zonder brandhaan

Dat koolmezen dol zijn op rupsen is algemeen bekend. Recent onderzoek toont aan dat ze zich ook te goed doen aan eikenprocessierupsen. Niet alleen de jonge rupsen maar ook de wat oudere, die al in het bezit zijn van degevreeste brandharen. Ze hebben een gewiekste manier gevonden om deze te verwijderen alvorens ze de rups eten. Spotlight op dit slimme vogeltje.

JANNEKE VAN DER HEIDE

Koolmees

- Latijn: *Parus major*
- Orde: zangvogels
- Familie: echte mezen
- Spanwijdte: 22,5-25,5 centimeter
- Lengte: circa 14 centimeter
- Gewicht: gemiddeld 18 gram
- Leeftijd: gemiddeld 10 jaar

Voedsel

In het voorjaar eten koolmezen vooral rupsen en kleine insecten. 's Winters staan er vooral zaden als beukenootjes op het menu.

Eikenprocessierups

Op verschillende plaatsen in Nederland worden nestkasten voor koolmezen opgehangen als ondersteuning in de beheersing van de eikenprocessierups.

Blauwrijke staart en vleugel, aan de onderkant wit

Broeden

- De koolmees is een holenbroeder, hij maakt zijn nest in een boomhol maar broedt ook in nestkasten
- Broedtijd: april tot begin mei
- Heeft meestal één legsel per jaar met acht à negen eieren
- Broedtijd ligt tussen de 13 tot 15 dagen
- Jongen zitten daarna 18 tot 21 dagen op het nest
- Na het uitvliegen, worden ze nog 2 tot 3 weken gevoerd

Vrouwjes kunnen in het broedseizoen enorm in gewicht afnemen.

Standvogel

Koolmezen die in Nederland leven zijn standvogels, ze overwinteren in ons land. In strenge winters overwinteren koolmezen uit koudere streken ook in grote aantallen in Nederland. Deze najaars-trek van overwinteraars vindt plaats tussen half september en half november. De voorjaars-trek vindt bijna geruisloos plaats tussen half februari en half april.

Aantal

Het aantal koolmezen in Nederland wordt geschat op 500.000 à 600.000 broedparen.

Verspreidingsgebied koolmees (Heel Europa met uitzondering van IJsland)

Glanzende zwarte kop (hoedje)

Witte wang

Mosgroene bovenzijde

Witte streep over vleugel

Alleen mannetjes zingen. Zij hebben een repertoire van twee tot acht nedeltjes, variërend in ritme. Ze zingen om hun territorium af te bakenen en om indruk te maken op de vrouwtjes. Hoe groter het repertoire, des te aantrekkelijker ze door hen worden gevonden.

Zwarte band over de buik, ook wel stropdas genoemd

De oudste geringde en geregistreerde koolmees is 15 jaar geworden.

Leefgebied

Koolmezen leven in bosrijke gebieden, maar ze zijn ook te zien in parken en tuinen met veel groenvoorzieningen. Belangrijk is dat er nestgelegenheden en voldoende voedsel voor handen is.

Mannetjes en vrouwtjes

Rechte, zwarte stropdas, die tussen de poten breder wordt

Dunne, onregelmatige zwarte stropdas

Mannetjeskoolmezen gebruiken hun zwarte 'stropdas' om andere mannetjes mee te imponeren tijdens onderlinge gevechten. Hoe breder, hoe beter.

Koolmees als bestrijder van eikenprocessierups

De koolmees weet zich op een slimme manier te ontdoen van de brandharen.

Uitvergroting eikenprocessierups

Witte rughaar

Brandhaan

Pakt de rups bij de kop en schudt hem heen en weer

Draait hem om, pakt hem bij het achterlijf en slaat hem tegen tak

Rups schiet van de stress brandharen af en is klaar voor consumptie

© DVHN, LC 260617 | Bronnen: www.naturetoday.com, Vogelbescherming, Vroege Vogels | Beeld: Shutterstock, Wikipedia

**UW ZELFSLACHTENDE
SLAGER**

**UW VLEES EN
BARBECUE
SPECIALIST**

Alles tevens on-line te bestellen!!

Canterlandseweg 12 Gytsjerk

Tel. 058-2561362

slagerijrypma@planet.nl

www.slagerijrypma.nl

Hellinga

transportbedrijf

- kippertransport
- semi-dieplader
- caravantransporten
- handel- en grondwerken

Rinia van Nautaweg 81, 9061 AD Gytsjerk

Tel. 058-2561402

info@hellingatransport.nl

www.hellingatransport.nl

Ruim & plezierig winkelen

*Ruime
openingstijden*

Openingstijden:

Maandag t/m zaterdag van
08.00 tot 20.00 uur

Donderdag en vrijdag tot 21.00 uur

Zondag van 12.00 tot 18.00 uur

**1400m²
winkel
plezier!**

Albert Heijn
Gytsjerk

De Haven 5, Gytsjerk • 058 - 256 1370 • info@ahgytsjerk.nl

Iedere klant tevreden de deur uit!

Ons drukwerk werkt in uw voordeel

Uw drukwerk moet er verzorgd en professioneel uitzien, want het bepaalt in belangrijke mate hoe uw bedrijf, instelling of organisatie naar buiten toe overkomt. Of het nu gaat om visitekaartjes, briefpapier, enveloppen, mappen, brochures, speciaal promotiemateriaal, boeken of een van A tot Z verzorgde mailing... Het is bij ons in goede handen. Ook uw familiedrukwerk verzorgen wij tot in de puntjes.

Rekladruk, Gytsjerk

Koartedyk 3, 9061 AK Gytsjerk

Telefoon (058) 256 28 77

E-mail: info@rekladruk.nl

www.rekladruk.nl

Mienskips ENERGIE

Slút my mar oan!

